

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні: 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошти: П. К. О. Львів 504.060.
в Банку Чеського Леґіону.
Прага „Діло“.
Рукописи не вертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічне . . . . . 15.00 „
Піврічне . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

Румуни припинили одинокий український щоденник на Буковині.

АТЕ подає: Влада безпеки закінчувала останніми часами українську станицю націоналістичної пропаганди на Буковині; у зв'язку з тим арештували 13 українців. Рівночасно пере-

вели ревізію в редакції українського щоденника „Час“ у Чернівцях. Щоденник припинили аж до відкликання; редакцію опечатали.

Національні війська проломили баскійський фронт.

Як подає Алас, національні війська приготувалися до офензивної на країну басків зовсім потайки, тому вони знову заскочили ворога і знаменито висікували положення.

В 3. годині досвіта національна артилерія сильно бомбардувала становища червоних між Вілла Реаль і Мондрагон Ельго Ітар і Ондорро. Зокрема сильно бомбардували Вілла Реаль і Мондрагон, де червоні мали дуже сильно укріплені становища. Після 7-ох годин артилерія замовкла, зате почалося летунське бомбардування. Пополудні національні війська наступом взяли ободжені червоними узгір'я.

Переможні операції на баскійському фронті йдуть далі, як стверджує комунікат національного командування. Національні війська забили Сан-Марсіль, Гуруменці та ряд дуже важних становищ. Червоні втратили дуже багато вбитих, ранених і бранців, також зброї та муніції.

Ген. Моля особисто кермує операціями. Радіостанція зі Саламанки подає, що національні війська здобули місцевості Мон Харінго і Асенсіо Менді, перериваючи фронт червоних між Мондрагоном і Вілєю Реаль. Червоні кілька разів переходили до протинаступу, щоб відбити втрачені становища, але мусіли відступити.

Національне командування здійснило передбачене завдання: фронт Вікторії зовсім очищено з червоних військ, які тепер уже не володіють ні одною місцевістю в провінції Авія.

Мексик отверто помагає червоним

І ПРОПОНУЄ ПОСЕРЕДНИЦТВО...

Мексиканський посол у Вашингтоні офіційно повідомив уряд Злучених Держав, що Мексик далі зовсім офіційно підтримуватиме валенсійський уряд, морально і матеріально.

ЗНОВУ ОБВИНУВАЧУЮТЬ.

Алас повідомляє: валенсійський уряд переслав французькому і британському ноту, в якій закидає Італії безпосередню інтервенцію в еспанській громадянській війні.

Страйки.

У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

На приказ голови гірничого синдикату нині застрайкувало 400.000 американських гірників. Президент Рузвельт заявив, що страйк слід закінчувати як найскоріше, бо припаси вугілля вистарчають лише на 30 днів.

18.000 робітників почало окупаційний страйк у фабриці самоходних каросерій. 11.000 самоходних робітників фабрики Фішера у Клівленді застрайкувало. У цілому страйкує коло 120.000 робітників.

У ШОТЛЯНДІ.

2.000 металевих робітників у шотландському місті Білдоом оішло страйкувати, доки не

ЩО НА ЦЕ БАСКИ?

Баскійська рада оборони комунікує: Національні війська знову почали наступ в напрямі місця, де сходяться фронти провінцій Гвіпускоа і Авія. Не зважаючи на національні літаки й гармати, що сильно бомбардували, всі національні наступи відбито. Користаючи з нічної темряви, кілька національних груп проролось у глибину червоних становищ під Ельгортес; протинаступи червоних поставили ті групи у важке положення.

На відтинку Араміона червоні уступили під натиском національного наступу на укріплені становища, опісля почали протинаступ. На відтинку Бургос і Лекеїто вогонь червоних мовчав і скорострілів дався нац. військам у зброї. Між Маркіною та Урбегуагою і Деубілаа (на фронті Ензакаді) національні війська перейшли до наступу; їх затримали, але на тому відтинку треба сподіватися у найближчому часі важких боїв.

ВІЙНА У ПОВІТРІ.

Генерал Кейно де Ляно заявив перед мікрофоном, що у відповідь на напад червоних літаків, що бомбардували церкву в Кордові, національні ескадри бомбардували місто Хаен. Алас повідомляє, що червоне летунство бомбардувало національні становища під Пега; роєю.

Радіостанція „еспанської фляги“ заперечує нахлест червоних, немовби національні літаки бомбардували вчора церкви в Дуранго. На ділі вони бомбардували лише військові об'єкти, зате червоні самі спалили церкви; одну з них разом з вірними.

ВСІХ, ЩО ДІСТАЛИ

Календар „Криниця“

НА РІК 1937

і досі не вирівняли належності за нього просимо негайно вирівняти, пересилаючи гроші бланкетом ПКО ч. 504.060 — з допискою „Кр. 1937“.

Культура чи варварство?

Культури і збереження для майбутніх поколінь підпадають у культурних народів не тільки твори мистецтва з будівництва, пластики та оригінальної ноші. Для пластики й етнографії існують окремі музеї, а новочасне законодавство бере під окрему охорону твори людського духа. Держава, комунальні установи та громадянські організації дають матеріальні засоби для збереження того, що має вартість для історії людства, поодиноких держав чи народів, менших регіонів, або і цілих мистецтв, їх культури та мистецтва. Це єдине давнє минуле зі сучасністю і з тим, що прийде по нас, творячи одну цілість продовж віків і тисячеліть. Воно і вирізняє людину від тварин, що не знають генія попередніх поколінь і крім фізичних прикмет та ближче нам ізнаного інстинкту не залишають нічого для своїх наслідників.

З культом для мистецтва в'яжуться теж і культ для осіб, що має свою гранітну основу у постанові четвертої заповіді безсмертного Декальгу. Це торкається передовсім предків зв'язаних кровю, творячи традицію, творчу у своїх наслідках. Знає це і цінить християнська культура, а творчість традиції доцільно найліпше англосаксонський світ, може ще у більшій мірі китайці та японці. Відчуває це на собі і такий сильний жидівський світ, для якого релігія — є рівночасно рідною історією.

Окружаємо окремим авреолом особи, що мають велике або рішальне значіння для загально-людської культури чи мистецтва, як теж передовсім у даного народу для його розвитку. Є ними мистці у широкому розумінні як поети, письменники, архітекти, малючі, різьбачі, музиканти й актори, як теж одиниці, що їх життя і діяльність були замітні в історії народу — великі монархи, полководці, політичні діячі та реформатори. Збирає людство і зберігає всілякі матеріальні пам'ятки по них та їх оточення з їх епохи. Зберігає домішки, де вони родилися або жили, а місцевості, де вони родилися або де спочивають їх тілні останки, є часто місцем, де збираються їх однодумці та почитувачі, щоб віддати їм відповідну пошану за їх заслуги для народу чи держави. Свідками такого культу у подальші еми сьогодні щодо особи марш. Пілсудського.

І у нас твориться такий культ. Має його і перший пробудник галицьких українців Маркіян Шашкевич, уроженець Золочівщини. В його родинному Підлісся на урочищу Біла Гора, про яку згадує М. Шашкевич у своїх творах, безпосередньо перед світовою війною поставлено в його пам'ять високий залізний хрест, видний далеко у цілій околиці. По війні стала Біла Гора в одній з неділь серпня місцем великої національно-релігійної маніфестації, що стягала тисячну масу навіть з дальших сторін. Існує теж окреме товариство у Золочеві для ширення культу Маркіяна Шашкевича.

КОЖНИЙ ПРИЯТЕЛЬ ВІНА
Є СВОІМ ВЛАСНИМ ВОРОГОМ.

Подібне значення як охорона творів людського духа має теж охорона цілих та рідких місцевостей природи і її творів у флорі і фауні. Є не так великі заповідники (резервати), хоронені законом. Один з найбільших заповідників на українських землях утворив Митрополит Андрій Шептицький в перегірських митрополичих добрах у Карпатах.

Матеріальній людській культурі — вже не мистецтву і науці — служать відання під культуру неужитків. Зрештою і це з естетичного боку може мати і часто справді має своє додатне значення, змінюючи на краще вигляд околиці. У Польщі видано закон з 14. липня 1936 р. про заліснення деяких неужитків (В.З.Р.П. ч. 56, поз. 406), на основі якого вперше цього року почали перемінити неужитки, а їх чимало, — на лісову культуру. Акцію переводитися коштом держави під наглядом органів повітового виділу і державної адміністрації. Закон без сумніву корисний і слід би його найшвидше перевести в життя.

Приказом заліснення піпали і неужитки в урочищу Біла Гора в селі Підлісся, Золочівського повіту, з обшаром 40 гектарів. Ця Біла Гора, на вершці якої стоїть пам'ятковий високий хрест Маркіана Шапкевича, має стрімкі збіччя, що творять справдішні неужитки, розмивані щорічно дощевими струями і нищені вітром. Загрожує це і вершці гори так, що хрест може завалитися. Користей з тих неужитків оче видно нема ніяких. Більшість із них, як і деякі ужиткові ґрунти в урочищі Біла Гора має намір викупити Товариство ім. Маркіана Шапкевича в Золочеві, щоб створити там заповідник і збирати на це відповідні фонди. У цьому урочищі є пасовиська — чи радше теж неужитки — громади Підлісся, що дістала приказ заліснення тих неужитків на просторі 25 га.

Проти цього приказу анюсала громада Підлісся спротив до воєвідського уряду в Тернополі, що своїм рішенням з 27. лютого ц. р. до ч. RL 8/37 позагодив спротив відмовою і на нашу думку цілком слушно, бо на залісненні значає естетичний вигляд самого урочища, завдяки йому охорониться збіччя перед безпастаним обсушуваним і високий залізний хрест перед заливаним. Зрештою сам вершок надалі залишиться незалиснений, щоб не закривати пам'яткового хреста. Матеріальної шкоди зі заліснення для нікого не буде, навпаки колись тільки очевидна користь.

Тому, що ця справа набрала вже деякого розголосу і торкається місцевості знаної кожному українцеві в Галичині, вважаю за вказане подати мотиви воєвідського осуду у ширших виписках. Читаємо там:

Проектовані до заліснення неужитки в урочищу Біла Гора, творять частину цього урочища з поверхнею 25 га і обіймають тільки стрімкі збіччя і урочища, де води спливаючи творять глибокі жолобини і наслідки та змулюють шкідливі ґрунти. Тому слід ті неужитки заліснити з публічних оглядів. Заліснені будуть лише неужитки, а решта урочища Біла Гора, уживана як пасовисько, лишиться таким надалі. Отже заліснення не спричинить ніякого зменшення доходів для громади з оплат за пасовисько, тим більше, що громада Підлісся має яких 110 га пасовиськ.

Щодо заміту, що урочище Біла Гора не можна взагалі заліснити, бо є воно для тамошнього населення національною пам'яткою і що на ньому відбуваються щорічно свята в честь М. Шапкевича, з участю тисячної маси, то саме ця обставина промовляє у великій мірі за залісненням стрімких збіччя, бо через їх заліснення пам'ятковий місце виграє багато на естетичному

вигляді без остраху, що буде закритий пам'ятковий хрест на вершці гори. Заліснення неужитків на збіччях не може теж спричинити браку місця для прощан на Білій Горі, бо пам'яткові свята не могли і не можуть відбуватися на стрімких збіччях, тільки на площині на вершці гори, якого заліснення не є об'єкт проекту повітового виділу.

На основі планів створять на Білій Горі вигідну серпентину, що йтиме частинно залісненими збіччями.

Про цю справу, саму про себе дрібну і нецінну характеру, згадуємо тому, що є вона характеристична для способу думання тамошніх селян, що анюдо отари своїх овець приєднують загальнонаціональними інтересами. А це не сміє бути.

У даному випадку булоб варварством залишити дотеперішній стан, а поступом буде прокласти дорогу до пам'яткового національного місця.
Д-р Степан Баран.

Лихоліття учителів-заточенців.

В часі бюджетової дебати в сеймі і сенаті на численні інтерпелляції у справі учительських подруг, що їх шкільні власті, головно міністерство освіти наслідком перенесень для т. зв. „добрих шкіл“ порозділювали та які тепер мусять жити віддалені від себе на сотні кілометрів — відповів міністр освіти Савентославський і подав навіть цифри, яку то величезну свідальність розділених учительських подруг уже об'єднано. Однак з усіх усюдів довідаємось, що подруги учителів українців ніде не об'єднано, а в ослабленій шкільній окрузі Ніско є даліше всі, буквально всі учительські подруги українці даліше розділені і що там навіть на ніжку зміну не заноситься. Слова міністра відно до учителів українців не відносяться. Жаль лише, що в тій справі ніхто з послів зі сенаторів українців не запитав міністра в сеймі чи сенаті, чому міністр освіти виключає зі своєї статистики українців учителів. Жаль великий!

Заточене українське учительство позбавлене даліше права обходити свята на осн. свого греко-католицького обряду, до чого мають право воюки і навіть азні українці. В цій справі якось не чути було голосу навіть о. сен. Лободича, в цій справі нічого не робили наші греко-католицькі ординаріати. Учителство, яке звичайно за свою громадянську працю ситається на заточенні, тепер відчуває, що те саме українське громадянство, для якого колись працювало, тепер за нього призабуло і нічого не хоче знати. Ніхто на рідній

землі не може собі уявити почувань заточеного учителя серед чужого моря, неприхильного до нього, що бажає його позбутися як зайвого елемента. Справу дозволу святкувати греко-католицькі свята учителями заточенцями повинні і мусять взяти у свої руки всі три ординаріати греко-католицького обряду, як чинники виключно до цього компетентні і дорожого навіть через Рим доходити нашого святого права, яке нам на основі конкордату належить. Того домагаються і не перестануть домагатися численні родини заточених греко-католиків від своїх духовних властей, які досі від початку нашого лихоліття якось призабули за своїх вірних, які не можуть у святочні дні як слід релігійним людям навіть скупили духа до належної в той день молитви, але змушені важко працювати. Подумаймо, що зробили би в подібній справі римо-католицькі курії в обороні своїх вірних і порівняймо те все з нашою байдужістю. Такої байдужості нічим не дається оправдати, хоч при дрібці доброї волі вже давно можна булоб зло направити. Загально відома справа, що нас не шанують і понижують, але ми своєю байдужістю даємо аж надто вже багато до цього причини. А на релігійній полі ця байдужість вже надто яскрава. Яскравий факт, де державні власті не дозволяють своїм громадянам обходити католицьких свят, не легко найде порівняння в європейських державах.

В центральних воєвідствах Польщі є звичай, що в дні державних свят по богослужіннях, у

ГЕНРІ РІТ.

Велика любов молодого генерала.

Весною 1852 р. зустрілось двоє молодих людей у продавці черевиків Ребіс у Лондоні. Сіли за стіл, де гостили їх чаєм, і розмовляли. Віліям Бут мав 22 роки і був уже проповідником методистів, Катерина Мамфорд — мала 19 літ; була молода і нічим більше — донька звичайного громадянина.

Так почалося кохання та подружжя одно з найромантичніших минулого століття, що перетривало до наших днів. Оця пара не розставалась ніколи і спільною працею здійснила одну з найоригінальніших організацій: Армію Спасення, яку всі поборювали.

Віліям Бут помер 25 літ тому як генерал. Він мав воюків у 86 краях і колоніях, у джунглях, праюках, бараках прокажених і вилічених, від Індії до Манджурії. Він воював за слово бже і був би, як упевнені, нічим, якби не мав поруч себе своєї Катерини. Вона підбадьорувала його у найважчих хвиликах і у своїх далеких місійних мандрівках він завжди вівся із собою листи від неї.

Бут захопив молодшу дівчину при першій зустрічі на чаю своїм запалом, коли очі горіли йому від захоплення. Його батько був пник. Віліям уже як 16-літній почав проповідувати на вулицях у Ноттінгемі. У 19-ому році він заробляв на прожиток як помічник... ліхваря. Зате швидкодіав його під пахвою з біблією між робітничою домі.

Катерина хотіла, щоб він студював теологію, але Віліям не мав охоти сидіти на лавці. Зате він намовив її вийти за нього заміж і він брався пішки по Англії, щоб шукати грішних

кіл, яких можна би навертати. Вони жили як цигани, спали донебудь, їли щонебудь, але їх любов підтримувала в них інтелігентний настрій, що був „першим кроком до неба“, як вони навчали.

Три роки пізніше вернулися до Лондону без сотика в кишені, зате... з чотирма дітьми. Це було їх благословенство. Віліям сходило до найнижчих ям між злочинців і бідаків, а його жінка ходила по домах багатих дам збирати гроші на бідиш. Три роки минають безцільно.

Одного вечора 1854 р. молодий проповідник виїздив на платформу у лондонський дільничі бідаків Уайтченелі і з кількома своїми одноподумними починають співати побожні пісні. Довкола них збирається юрба бідаків, що виходять із захистів. Бут вимахуючи парасолею кидає громи на демонів альголю. Його висмівають, обкидують болотом і камінням. Але він не покидає свого місця і своєї місці. Його жінка стоїть поруч нього.

На другий день вони співають на тому самому місці; їх знову проганяють. Коли він проповідує втретє, а юрба знаходиться такі, що від впливом його слів і голосу стають на його боці. Після вуличної битви Бут — виграє. Так родиться Армія Спасення.

Бут і його жінка кидають думку, що чорта треба поборювати його власною зброєю. Их віроісповідники дістають назву воюків, однострої, прапори, а що найважливіше — сурми і барабани, якими окликають слухачів. Каюри цих воюків — це теплі, гарно освітлені кімнати, де кожний дістає теплу страву і тепле слово.

Саме тоді Катерина обдарувала свого чоловіка восьмою дитиною. А воюк вона находила час проповідувати на площах і вулицях. Не сирігала, що люди з них глузують, але закликала всіх, щоб слухали свого нового — генерала.

В Англії осмівав нарід гуртки цих нових воюків із співом і барабанами. У першому році їх мандрівки по краю 669 було з них рвнених, — у цьому 251 жінок. 56 домівок „Армії Спасення“ було знищених, 86 воюків мусіло піти до в'язниці за вуличні заворушення. Та всі вони „воювали“ за свого генерала та його жінку.

Коли Бут мав 56 років і виїхав для пропаганди до Америки, писав він до своєї жінки: „Пиши до мене любовні листи. І пиши мені теж про все, що тебе торкається, що робиш, коли лягаєш спати, про все якнайдовше“.

Двадцять літ раніше він писав до неї так само: „Як тужу я за тобою, як хотів би бути вже при тобі“.

Виснажливі мандрівки, голодіжка, журба за насущний хліб, підірвала здоров'я Катерини. Колиж занедужала, диктувала поклік до Армії Спасення: „Мої кохані діти і приятелі! Боріться непохитно далі. Всі зустрінемося в небі!“

Коли її ховали, за домовиною йшла не-проглядна юрба. Її чоловік сам промовляв над її гробом: „Вона була добра, вона ненавиділа облуди і нахабства, її серце було повне спочутливості. При цьому вона була воюком. Та своїм воюкам не казала „Вперед!“, а казала „Пусіть мене першу!“

Після смерті своєї жінки Бут обіхав усі частини світа, щоб поширювати свою організацію. Коли у 1912 р. він умер — знали його всі. Він був частим гостем президента Злуч. Держав, прийнятим англійського короля і добрим знайомим неодного володаря. У день його смерті 200.000 білих і барвистих спало під дахами домівок Армії Спасення.

У Нью Йорку один із хмародерів — величезна палата — це центральна Армії Спасення. Предивна і широко розгалужена організація.

костелах, в яких бере участь шкільна дітвора і місцеве громадянство, опісля по богослужінні під костелами заздалегідь запрошені місцевими комітетами промовці, звичайно учителі, виступають відповідні патріотичні промови. В цих промовах, бажаючи переїхатись по ворогах держави, представляють вони, що саме українці ждуть на загибелі держави. Українці — це та „дзіч“, яка все і всюди ділає на шкоду держави. Тому їх треба безпощадно нищити і т. п. В часі таких промов учителі українці мусять стояти коло шкільної дітвори і вислухувати реторичних пописів патріотичних промовців. Шкільні діти і присутнє громадянство, які дуже часто „дзіч“ на очі не бачили, тепер підбурені „патріотичними“ промовами обкидають зловіщими поглядами присутніх між шкільною дітворою учителів українців. Опісля свої патріотичні почування виявля-

ють в той спосіб, що діти відмовляють в школі учителям українцям послуху, або зустрічають їх у школі і на вулиці нецензурними окликами та листавляють їх на публічне посміховище. Про життя в такому підбуренні селі учителя українці не тяжко догадатись.

Відома вже читачам „Діла“ опінія візитатора краківської шкільної округи про учителів українців, яких в польській школі не повинні би навіть толерувати, бо польську дитину мусить і повинен, на думку краківського візитатора виховувати і вчити тільки учитель поляк. Хтож на думку пана візитатора повинен учити та виховувати українську дитину? Ціле українське громадянство бореться вже від довгих літ, щоб українським дітям привернули українських учителів, але безуспішно, пане візитаторе!

П'ЯТЬ ГОДИН У ЗРАЗКОВОМУ ПОЛЬСЬКОМУ СЕЛІ.

Репортаж з цикло: „У своїх і чужих“.

Варшава, у березні 1937.

Журналісти — люди здебільша нічні, нервової мізної праці, не люблять вставати рано.

Але хоч яка це рання година і дощ на дворі, для великого пасажирського автобусу перед годелем „Палас“ зібралася чимала їх група, людей з пів сотні.

Над Варшавою стоять брудні хмари, коли виїжджаємо на далеку пресову прогулю, до зразкового польського села — Ліскова, в каліському повіті, де вайтку має відбутись велика та цікава вистава, присвячена праці та культурі польського села.

Показуємо гамірливу Маршалківську, брудні та обдрані жидівські ділянки західної Варшави і зі шкорою 60 км. на год. мчимо в напрямі Ловича.

Ідемо прекрасною шосею з білого каменя. Настрій зростає в парі зі швидкістю авто. Пово-

лі, як звичайно, налягується розмова, стає гамірно, привітно. На дворі випогоджується, а навіть соняшніє.

„БЕНДЕН ПЖИИМОВАЛ УКРАЇНЦУВ“.

Знайомимось з товаришем подорожі напроти нас, старшим, симпатичним паном у туристичному строї. Добрі патріоти та знамениті ласощі, якими щедро вгощає нас „директор“ прогулки, заохочують до приятельської розмови думок. Після чверть години знайомства гуторимо вже як добрі, старі друзі.

Мій співбесідник, досвідчений журналіст-кооператор пояснює мені причини слабкого розвитку кооперації на польському селі.

— В нас — знаєте, каже, серед інтелігенції нема того ентузіазму суспільної праці, якого так багато мають українці.

Вдаю, що я здивований: — Чи справді так чому саме так, а не інакше? (Розмова йде в польській мові).

— Це просте. Українці знають, що без праці нічого не одіють і знають, що лише самі своєю власною працею дійдуть до поставлених собі цілей.

— Щоб ви знали, звертається мій сусід до мене з помітним захопленням, які з них кооператори. Го, го! Я вже поперх 20 разів був у Данії, і все коли поїду до Львова, не знаю, чи я в Галичині, чи в Данії — мій товариш задивився в шаркутинку обраної помаранчі...

— Ось на днях вернувся зі службової люстрації одної з їхніх кооперативних установ. — Ви знаєте, скільки в них бере начальний директор? — Ну?

— Максимум 350—400 зол., а в нас?

Авто мчить стрілою крізь яскраві винятково вбоге напіврозвалене село. Колега вказує в його

Дешево, добре і догідно

порукає І. Шапіра Львів, Личаківська 1, плаки, костюми жіночі найновіші фасони, збрани, нагортки, тренюти, а першорядних бельєвих фабрик, готові і на міру.

Порукаємо також нашу крамницю блаватних товарів — Личаківська 10. 4-4

напрямі рукою, — „Ось гляньте, каже, сільки тут ще треба прати, які тут гігієнічні умовини жити“.

Говоримо на актуальну тему організації кооператив здоров'я. Мій співбесідник запалюється.

— Знаєте — каже — і тут нас побили українці. Поки ми з бідною всією оснувати одну таку кооперативу, відбиваючи на ліво і на право настирливі атаки на її доцільність, вони вже мають їх три...

— Висказую своє здивування: „можже так? — чи польські кооператори не доцільноють агіти таких таких кооперативів у наших умовинах кооперативів?“

— Кооператори доцільноють. Самі села доцільноють, збирають гроші, винаймають домівки, тільки...

— Тільки?

— Не повірите, лікарів нема. По містках з голоду гинуть а на село не хочуть йти, бояться села і народу.

На лиці журналіста бачу сканіювання.

— Ось недавно, каже він, розписали ми конкурс на становище кількох таких лікарів і знаєте, що? — зголосилось кільканадцять жидів і ані один поляк...

Дивуюся: „І що ж думаєте з такою прикрій ситуації роботи?“

Звитає рамками:

— Зрозуміло, жидів не пшлю у польське село, але, „ale będą brał ukraińców“, — хитчить з пасією польський кооперативний діяч.

ШТАНИ ТА СПІДНИЦІ ЗА 5 ЗОЛ. НА ПОКАЗ.

Лович, повітове місто на півд.-захід від Варшави славиться широко у цілій Польщі відомими і в нас барвистими псяками та майстерними „вишиванками“, які цінують уже так високо, що задумують невлові вчити їх виконувати українських літ на Волині.

Коли, користаючи з кілька-хвилинної зупинки в цьому чистому містечку, оглядаємо місцевий музей, журналісти кепкують між собою на тему тутешніх небагатих „етнографічних“ відносин, оповідають про нездорове „ремесло“ місцевого населення, зіпсованого туристами та не-туристами.

— „Почіпаєш“ ловичан збирають в їх барвисті строї при кожній нагоді, тому нічого дивного, що вони у цьому „фаху“ так виспечілизувались, що за менше як 5 зол. ніхто з них не вібере штанив ні спідниць на показ.

КОНСТ. МАЛИЦЬКА.

На хвилях світової війни.

7. НЕВДАЛИЙ ПОВОРОТ. КОЗАЧИНЬСЬКО.

Щойно з початком червня 1919 р. пустилися ми в дорогу — я, ред. Балицький, одна малярка — російська засланика і місцева учителька, що верталася на вакації додому родичів в Єнісейську. Думаючи, що ідемо просто додому, попродали ми вже наше господарське майно, а навіть теплішу одіжку та обуву, — аджеж за місяць-два будемо в своїй хаті. Поплакалися мої хазяї за мною, а я за ними сплалакнула, поблагословила мене на путь-дорогу усіми „богами“ (так звуть вони ікони), напекли „шаньок“ зі сиром і крендлів і „пірожное“ з рибою, провели мене у великій процесії на беріг, мій хресник Шура (була я йому замість хресної мами на весіллі) вистріляв двічі з рушниці на прощання, а всі вдарили по воді, човен відчалив від берега і замкнулася аз нами одна карта сибірського побуту.

Цикли ми Ангарию — себто нас четверо і два грєби — три доби, раз тільки висідаючи на берег для нічлігу. Погода була гарна, але моті такі студені, що ми в калюшах і теплях плахали страшно мерзти. І не диво! хоч це було з початком червня, на березі стояли завали леж, які танули на сонці, остуджували повітря, а притім ранками густі мряки нависали над водою. Так доплили ми човном до устя Ангари, а

звідтіля пароплавом дібралися до Єнісейська, щоб там від влади дістати пропуск на дальшу їзду.

В Єнісейську пробули ми всього два дні, користуючись гостинією д-ра Антона Рака. Большевицький совіт видав нам даровий проїзд до Красноярська, але радив спішитися, бо події мчать блискавкою і хто зна, чи через добу буде ще відкрита дорога до Європи. Тога Балицький порішив залишитися в Єнісейську, а я з товаришкою маляркою заризикували і всіли на перший пароплав „Дедушку“, що саме відпливав. Та не мали щастя — в половині дороги на пристані Козачинськ надіхав кур'єр з телеграмою до капітана, щоб скоріш завертав назад до Єнісейська, бо Красноярськ уже в руках „правительствених“ військ — антибольшевицьких. Треба було або вертатись або залишитися в Козачинську. Ми вибрали цей останній вихід, щоб бути ближче залізниці і при першій нагоді пуститися в дальшу дорогу.

Козачинськ — це велике сибірське село, щось гей наше галицьке містечко. Віддалене 200 верств від Красноярська при головнім тракті, велика пристань корабельна на Єнісею, стація почтова та телеграфічна, дві лічниці (земська і переселенча), дві школи народні, більшекласові і кільканадцять крамниць. Наших австрійських і німецьких заслаників було ще там кільканадцять, переважно робітники та селяни — з українців двоє: я і тов. Василь Найдя, всі інші виїхали з початком революції.

Життя складалось погано. Нарід ближчий

терену, де розвивалися всі безконечні перевороти, ставився до нас неприхильно, а місцева влада — наскрізь реакційні елементи — бачили в нас большевицьких агентів і доносками затроювали нам побут. Не менше прикрє було і матеріальне становище. Данський консулят, який опікувався австрійськими громадянами, висчерпав уже свої фонди і відмовив дальших підмог молодшим, висилаючи їх на роботу. Але полеві роботи: кошення та жнива серед хмари мошки для нашого чоловіка попросту неможливі; та ще при тих роботах здиравася дуже одіжка та обув, яка вже тоді йшла на Сибір на вагу золота. Треба було обмежуватися на зарібки в самому селі, за які можна було тільки прокартуватися.

Я мала лекції та заняття в місцевій бібліотеці, доволі багатій та цікавій змістом. Користувалася нею головною шкільна молодь, дуже читана та інтелігентна, якій важко було дібрати лектуру, бо вона вже не захоплювалася Верном, Кіплінгом, Майн Рідом, а читала Горького, Достоевського, Толстого, Гаріна, Чірікова та головно російських класиків. І розуміла їх і бралася про них дискутувати, як це є у звичаю в москалів.

Однак мою просвітню роботу в Козачинську не довго могла я вести, бо надійшли події, що розбили читальню та знівечили багато людського життя. Зима 1919 р. була дуже тяжка, якої й найстарші люди не згадали, день-у-день цілий місяць по 50° Р. А це сильніш морозу щавів у нас терор Колчаківського режиму. Ще ніколи не носив Єнісей на своїх водах таких ве-

ДОРОГОЮ, ВИСАДЖЕНОЮ ЯБЛУНЯМИ.

На дорозі, на якому там кілометрів від столиці, зустрічаємо з головою тракту на бокову, викладену гальовим каменем дорогу.

Вона вже просто доведе нас до аразкового польського села, що повстало звалини двома силами: посіяти одної шалхотної людини та кооперативної праці цілого, хоча бідного та нужденного колекту населення. Хоч яка добра бита дорога, ідемо дуже повільно. Багатьох нервується: що за причина?

— Оце, розкаже тилу яблунь, що густо засаджені з обох сторін дороги, зачіпаючи за дах величезного авто, гальмує їзду. Висідаємо на горбку. Перед нами обширна долина, ціла в лесному соці. На долинні між садами село. Видно дахи, крісті черепиною та дахівкою. До села з кількох сторін збігаються дороги. Всі висаджені омовеною деревиною...

37 РОКІВ ПРАЦІ В ОДНОМУ СЕЛІ.

Ліска, що його влучно називають найкращим польським селом є живим пам'ятником, поставленим собі самому о. прал. Близьким, як не менше називаю доказом, що може вчинити для народу доброї волі, людина гарячого серця та високих змагань.

Одним власне прикметами зумів старенький ані парох оживити приспану сілську, темну громаду та за 30 років щоденної праці вчинити з неї аразкову оселю, якої слава пишеться по цілому краю.

Ще сорок років тому Ліска був малим, Богом і людьми призначеним сільцем, де хати валились від занедбання, а жиди-коршмарі поглинали народ-окопитою. Майже ціле населення мандрувало щороку весною на працю до Прусії, а 87% не вміло ні читати ні писати.

В 1900 р. прийшов до цього нужденного села теперішній парох. Прийшов і не покинув його

днів риб, як їх пускали під позонку труханськи козаки, і кроки ще спільні не пил і страхіття такого не бачили. (А ми пили воду з Єнісею, бо кришні в селі не було!).

Описав прийшла веснина повільно і ціле Козачинське-найшлося під водою. Відтак усе докопалося ледом, а ми геть замуrowані сиділи на поверхні і покріпав домі, худоба на високих сотоках. За тижнів уступила повільно Єнісея, а нагрянула нова — напад большевицького відлазу. Три дні гремели стріли, три дні сиділи «білі буржуї» за мурами церкви, яку облягали большевики, а інші, як я, скривалися по пиничних, ще до половини заповнених водою. Та хоч нападники скоро уступили, спокою вже не було, тільки боротьба перенеслася на другий бік ріки, яка час до часу приносила на своїх хвилях то одного то другого козачинського громадянина, що заплата життя за свої козачинські симпатії.

У Козачинським не мали ми ніяких вісток від своїх. Наших на Сибірі небагато вже залишилося, а комунікація з Європою була перервана. З газет слабі доходили до нас вістки про те, що діється на Наддніпрянщині і в Галичині. Появлялося в тім часі в Томську «Українське слово», головний редактор (І. Савицький), на широкій скляній акриловій часопис, але по двох місяцях перестав виходити. З Владивостока приїхав нам якийсь час «Шире Слово», і з нього щось в середині 1919 р. дізналися ми про облогу Львова. Російські газети подавали окупі і темніші вістки про гетьмана Скоропадського та його союз з німцями.

(Далі буде).

до інші. Хоча — як сам нам тепер оповідає — тоді ще не потрапив (як правдивий мішук) відірвати на весну жита від пшениці, вилася за парохію, а також кооперативу, школу, одну, другу. Нічого не відідав переслідування москалів, ані трудощі війни, німецької окупації та інші перепони.

Сьогодні о. Балзінський має мов голуб сиве волосся, але мабуть, таку, як 37 років тому, юнацьку умішану і може сказати, що життя не зморювало.

Але він говорить щось інше, говорить, представникам цілої польської преси:

«Критикуйте, панове, поправляйте і як хочете. Не жалійте мене старого. Кожно має село, але в його створінні для батьківщини і нехай вона в ньому шукає прикладу...»

Старенький пралат розвів рукою по селі: і дійсно зроблено тут багато. Ось мурований костел, там величавий народний дім, читальня, молочарня, кооп. крамниця, школи, мляни, за-хоронки...

СІРА, КАМ'ЯНА ПЛИТА З ДАЛЕКОГО ПОЛІССЯ.

Оглядімо це все, адучи розширеними трогурами. Одно і друге може тут не подобатись, але загально враження дійсно позитивне, мало — кольосальне! Ми зайшли до театральної сали. На стіні в одному місці показали нам замуrowану сіру, незутарку кам'яну плиту. Журналісти оглянули гукаю, відійшли. Лишилися нас двоє, товариш з Білорусі — поаяк і я. Приглянувшись ми близько тій таблиці: зі змичаючого піскового каменю, сіра, майже чорна. На плиті ледяні видні напис, щось в роді: «аразковому селові з признанням, кобринський повіт».

Мій товариш пригадувався: «Знаєте колег, — каже — думаю про те, коли в моїй убогій сторони будуть такі села...»

Я нічого йому не відповів. Поліська чорна плита, витесана спрацьованими руками темних українських селян з Полісся привітала на довгої мої думки...

Коли то в тамтих, кобринських приспаних бо-лотистих селях селянські мітні руки витешуть не плиту-дироток полісню для когось, а витешуть свої каміні, здорові, сканізовані, чисті — як ось те — села, коли в них знайдуться люди, що не пожалять життя для того, щоб в їх селі люди перестали шукати потіхи від злиднів у тріпоті, вбивчому самотоні...

Великий
Театр

ПОНЕДІЛОК, 5. КВІТНЯ

Ганка Ордонівна
ТІЛЬКИ ОДИН ВИСТУП.

Великий
Театр

Конференція громадських діячів Волині.

Читаємо у «Волинському Слові»:

Конференція громадських діячів відбулася в Луцьку 25. березня ц. р. У ній взяли участь: воевода Генрих Юзефський та інші представники українців: дир. Вичківський (Рівне), Б. Білецький (Луцьк), посол М. Бура (Рівне), А. Вичарух (Рівне), проф. І. Власовський (Крем'янець), посол п.о. М. Волков (Сарни), В. Дяконенко (Луцьк), дир. С. Жук (Почаїв), С. Касинський (Луцьк), радний М. Книш (Горохів), проф. М. Кобрин (Крем'янець), ред. О. Ковалевський (Луцьк), Д. Ковпаненко (Рівне), полк. М. Крат (Ковель), М. Крижанівський (Луцьк), М. Кудак (Дубно), сен. М. Маслов (Луцьк), С. Миронович (Горохів), Л. Михайла (Луцьк), М. Нестеровський (Костопіль), О. Пигель (Луцьк), пос. С. Скрипник (Рівне), проф. Г. Стадинок (Ковель), п.о. М. Тележницький (Володимир), пос. С. Тимошенко (Луцьк), радн. М. Ханенко (Луцьк), Г. Чир-

кова (Луцьк), п.о. М. Широцький (Володимир).

Конференція була посвячена обговоренню біжучих питань, зв'язаних з українським громадсько-національним життям Волині. В обмін думок брали участь і провідники громадські діячі, і воевода волинський.

Конференція не ухвалювала ніяких резолюцій, підтвердивши лише konieczність дальшої праці в дусі тих засад, що характеризують сучасну Волинь, передовсім на господарсько-кооперативному, культурно-освітньому, самоврядуному й церковному відтинку суспільного життя.

Цитуючи буквально вістку про ту нараду за «Вол. Словом», можемо хіба зауважити, що коли надалі будуть збережені «засади, що характеризують сучасну Волинь», то вся конференція була по суті цілком зайва. Українські громадські справи багато від неї не виграють.

Розв'язали студентські товариства у Варшаві.

Як це ми вчора коротко згадали, влада розв'язала студентські організації у Варшаві. Описав наспіва вістка, що така сама доля стрінула і виденські студентські організації.

Ту постанову видав міністр освіти на основі розпорядку з 30. квітня 1933 р. про академічні товариства. Крім вичислених вчора варшавських товариств у Видні міністерство розв'язав

товариства: «Молодзж Вшепольска» і корпорацию «Полесє».

Водночас міністр припинив діяльність допомогних товариств у варшавських високих школах (університет, політехніка і сільсько-господарська школа), бо вони зробились тереном розгрівок політичного характеру.

— о —

ІВАН ГРЕГОРОВИЧ

вислужений професор читальської семінарії, після довгої і важкої недуги уловився в Бог для 31. березня 1937 р. на 61 році життя в Бог читав.

Похорон відбувся в суботу для 2. квітня 1937 р. в год. з пошуку в Країні Вірменської Архикадрии на Литавський цвинтар.

На ці сумні обряди запрошують Союзи, Зна. Рухом і Товаришів Політичного світу праці Дружина і Діти.

ВЕРТАЄМОСЬ.

Треба багато писати, щоб передати всі враження з цього села, села, де культурні люди зміг, де віджоромлені діти, де ніхто не дивується гостям з далекої столиці. Коли гамірано збираємося виїхати, крім кількох представників села та влади нікого нема. Це мене дає. Питую отверто когось з офіційних осіб: «А чому так мало людей, чий би не цікавилися нашим приходом?»

Відповідає чужою, прикриваючи здивування: Навпаки всі дуже цікаві побачити правдивих журналістів з Варшави, але кожен має свою працю, а крім того а нас люди не люблять приглядатися чужим, тим більше, що гостей у нас завжди не бракує...

Заграв мотор...

„ВОЛГА, ВОЛГА“ ТА УДОВИЧЕНКО.

Пріємно вертатись із жмуток вражень з приємної прогулянки. Жемемо з навіженою скорістю. Проектор роскоше темриву поці.

Пресове товариство оповідає жарту, дотепи, спостереження, журналістичні пригоди. Хтось затягнув веселу польську пісню, не вдалось. Італійська пішла краще, також українська. Але найкраще вдалась відома: „Волга, Волга“. Всі співали, дехто навіть з виразом сентименту в очах.

Опівночі вечеряли ми в якійсь коршомні в якому-то придорожному містечку. На головній стіні бачив я дивний портрет: на розжевому тлі велика собака з чоколяди „Сішард“, а під нею підпис: Удовиченко.

Нема хіба доріг на світі, якимиб не „манджали“ наші „хакли“, за чорним, насушним хлібом.

Роман Гучванович.

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Треба більшого зацікавлення.

(Пресова конференція з приводу „Показу промислових можливостей“).

(г) У двох попередніх статтях в нашому економічному огляді звернули ми увагу, скільки лиха для одиниць і для суспільності випливає з того, що до освоювання підприємства беруться а нас люди, зовсім не зорієнтовані в потребах і можливостях нашого ринку. Тому здавалось би, що нині, в часі загального звороту до промислу і торгівлі велику фреквенцію матиме показ, який уладила „Комісія розбудови українського промислу“ при „Технічному Товаристві“; цілком показу було саме звернути у правильному напрямі тих, що хотять собі створити власний варстат праці. Та ми довідуємося з прихрип здивуванням, що до тепер вистави відвідало лише 700 осіб. Не вникала більшого зацікавлення в тому напрямі і преса: на вчорашню пресову конференцію, присвячену тій самій справі, що й вистава, прийшло всього коло десятих представників преси, себто менше як половина запрошених.

Пресову конференцію вивисили реферати інж. Білинського та інж. Сербина. Перший почав від заснування цілі показу: йде про те, щоби показати тим українцям, які хотіли би братися за якусь виробництво, що в нас іде і в якій кількості. Виставлено виробів і півфабрикатів, яких потребує українська торгівля для дальшої перепродажі консументам, або український промисл для дальшої переробки. З порівняння того, що вже маємо, з тим, що ще жде своєї черги, можна наглядно оцінити, які ми ще біди і зрозуміти, який беамір роботи ще перед нами. Майже кожний з виставлених артикулів може при добрій постановці виробництва забезпечити продуктової праці і прожиток. На показі і в книжці „Можливості розвитку рідного промислу“ виданій у зв'язку з Показом поміщені виробів різної ваги, і дрібні артикули, яких контролюваний нами збут не переходить кількох тисяч золотих річно, а є й такі, що їх збут іде в мільйони.

При менших артикулах треба брати під увагу можливість рівнобіжного виробництва кількох споріднених артикулів, не раз тим самим приладдам, та змогу виробляти їх в існуючим вже нпр. ремісничім варстаті. Крім того треба зазначити, що в книжці поданий тільки провірений вже існуючий збут нашої зорганізованої торгівлі. Наше дійсне запотребування з правила кількакратно, в деяких артикулах навіть і 100-кратно більше. Нема також потреби згорн ризигнувати і з збуту на чужий ринок.

Більші артикули вимагають звичайно і більших інвестицій, які не раз не під силу одиниці. В таких випадках треба братися за організацію спілок. Хто має це робити?

Ініціатива в тому напрямі — говорив інж Білинський — повинна виходити передовсім від спеціалістів з даної ділянки промислу, бо тільки ті, що розуміються на виробництві, мають змогу оцінити потрібні до цього технічні умовини і фінансові засоби; тільки вони можуть перевести калькуляцію і приблизний рахунок рентабельності, які мають стати основою для організування закладового капіталу. В тих випадках, де ініціатива виходить від нефахових, необхідно притягнути до співпраці спеціалістів, принаймні у початках перед і при урухомленні виробництва. Заощадності на фахівцях з правила треба пізніше дорого платити.

На оснування підприємств у нашій суспільності гроші найлихше би, але люди не привикли ще льюкувати їх у промислі. Промисл для них все ще щось дуже непевне і ризикове, наче лотерія. Ті погляди покутують у нас не вважаючи на те, що всі наші промислові підприємства ведені фаховими людьми розвиваються якнайкраще.

Приначина нашого все ще повільного темпа промислового розвитку є не достаток капіталів, тільки не достаток відповідного наставлення так тих, що капіталами диспонують, як і тих, що їх не мають.

У нормально розвинених народів те промислове наставлення, себто зацікавлення промислом і зрозуміння для нього, набирає молода людина вже в батьківській хаті, варстаті чи крамниці. Чує про нього в школі, в китучім довокля життю. Нам мусить ті виховні впливи заступити покищо відповідна книжка і преса. Йде про те, щоби збудити серед громадянства зацікавлення промислом і технічним поступом, зрозуміння для його великакої ваги для нас.

Найбільше печує в нас господарське питання не справа безробіття. Маємо забагато рук і

голов до праці, замало покищо змоги зайняти їх продуктивно. Надмірна подача праці знижує її ціну. Звідси низькі заробітки. Тому, що заробітки малі, мале й спожиття, а через те малі обороти нашої торгівлі і промислу, мала продукція, а вслід за тим мале запотребування на працю, низька її ціна і так далше. Тому нашим головним завданням у господарській діяльності є збільшити запотребування на працю, створити нові джерела заробітків. Це можливе в першу чергу через розбудову промислу.

Вона мусить йти у двох напрямках, обнімаючи предмет вивозу та привозу. Досі продукуюмо і продаємо чужим — майже виключно хліборобські продукти і то в найсирішому виді, тому вони дешеві і не багато на них торгуємо. Мусимо довести до того, щоб збувати їх у переробленому виді. Тоді найдуть при виробництві працю сотки тисяч нині безробітних українців.

Так само в тих ділянках, в яких покищо не маємо сирівців, (нпр. залізо і бавовна) треба нам ввозити не готові фабрикати, тільки сирівці і самим його переробляти. Отже не спроваджувати готове начиння, цвяки, коси, ножі, а залізо; не матерії, тільки вовну. Тоді наші грін замість відпливати до чужих, лишатиметься в руках нашого робітника і нашого фахівця.

Лиш тим способом можна дати людям працю, на те потрібна розбудова рідного промислу, в тім глибший зміст гасла „Свій до свого по своє“.

Розбудова промислу важна для цілої нації та для поодиноких її верств. Робітникові забезпечити вона зріст попиту на працю, а тим самим ліпшу ціну на працю; купцеві, промисловцеві і ремісникові — більші обороти, адвокатів — мастих клієнтів, педагогові — краще фінансове положення шкіл, селянським вищу ціну на його продукти, змогу допомагати собі домашнім промислом та охоронити його землю від розорблення.

Все те справи не нові для нашої преси — закінчив свій реферат інж. Білинський. Вона не раз у них порушувана. Підішло до того, що пропаганду посилити, зробити її більше систематичною, на те, щоби вона могла скорше перевиновати українців в дусі господарського активізму і національної господарської солідарності.

Інж. Сербин обговорював стан і вигляди нашого ремесла. Тепер воно дуже недовоно розвинене. В більшій частині сіл, а навіть міст не маємо ще українських ремісників з найбільш потрібних ділянок. Точно обчислити невихіснвані можливості у тому напрямі та звернути нашу ремісничу молодь до відповідних ділянок та місцевостей — ось і найважливіше завдання в тому напрямі. Дальше необхідно зорганізувати ремісників, подбати про фаховий вишкіл для молодих і про перевишкіл для старших, зорганізувати для них пресу і бібліотеки. Також треба налагодити ремісничу самопоміч, зокрема шляхом кредитових кооперацій, для спільного закупки сирівців і виходу для спільного збуту, улаштування вистав і т. п.

Пресова конференція закінчилась короткою дискусією.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

В ОБСТАВИНАХ ЗРОСТУ ЦІН. — ГОЛОС „ПРОСТОЇ ЛЮДИНИ“ І ЙОГО ВІДГОМІН.

Зростом ціни цінаються тепер кожна людина, бо не факт, що „бе її по кишені“ і аменшає реальну вартість заробітку. Цінаються зростом ціни усі уряди (не тепер світова проблема), м. і. теж уряд Польщі, який старається протидіяти цьому зростові всіма засобами, до адміністративних включно. Отверено при міністерстві промислу і торгівлі „Комісія ціни промислових артикулів“, яка має слідкувати за дальшою ситуацією та наставляти на відповідні чинники в напрямі „депрозації“. Йде теж безпосередній натиск уряду на картелі, бражнені і госп.-самовраді організації. Преса майже щоденно вказує на суспільні, господарські, фінансові і валютні небезпеки зростаючої доріжки (Для ілюстрації зросту ціни: загальний індекс гуртових ціл — приймаючи за підставу 100 в р. 1928 — вказав: лютий 1936 — 52,2, грудень 1936 — 56,9, січень 1937 — 58,4, лютий 1937 — 59,9).

На тему доріжки йде в польській пресі теж цікава полеміка. Започаткував її лист „простої людини“ на сторінках „Газети Польської“ (передова!) а гострим висловом проти картелів, проти Лезяна. Заохочуваний автор цього листа вважав (можливо, не з огляду на заг. оці-

ню), що найбільшим ворогом Польщі і кожного її громадянина є картелі. Відповідь цій „простої людині“ голова Лезяну А. Вербицький. Висловив він м. і. на таку засадничу річ, як те, що „ціни не можуть бути нічтї від мортї продукції“ (тому, звичайно ціл домагається залізний промисл, майже в 70 проц. є в руках держави) а дальше на такі відомі річі, як те, що вугільний, нафтовий і залізний промисл є під повною контролю держави і що картелі існують теж з бажання і потреб держави.

Ця полеміка і дальша дискусія виявила просто парадоксальну ситуацію: за зовнішнім виглядом зетативовані чи дивиговані урядом підприємства, а їх атакує зовнішній шовінізм.

Нема оумніти, що „картелі“ стали тепер подекуди „жертвеним колом“ у скомплінованій грі сил на світовому і краєвому ринку, бо при антижовій кон'юктурі їх ролі є далеко менше небезпечні, як та, яку вони сповнюють своїм „цінніковим консерватизмом“ у антижовій кон'юктурі. Зрештою — годі не признавати суспільності думки Вербицького: якщо найбільшим ворогом є справді картелі, то нема нічого лекшого для уряду, як їх аліквізувати одним потрохом пера...

Новики економічної літератури.

ТЕХНІЧНІ ВІСТІ, т. 1 в 15. березня 1937.

Новий напрям редагування органу У. Технічного Товариства у Львові і зміст першого змїтня за цей рік управляє до того, щоби „Т. В.“ обговорити саме в „Е. Огляді“. Досі був це суто-технічний журнал (попаяється він уже XIII-ий рік). Тепер не тільки отримав він свій строго-академічний характер і через те став доступний ширшому загалові, але нова редакція змінила також підхід до технічних проблем, приймаючи засаду, що наша техніка має станути на службу розбудові рідного промислу, себто працювати до поглиблення економічного життя українського народу.

Ці нові тенденції вкотре (може дещо за акордом) відображаються в першому тиселі журналу. де „чиста техніка“ (хвіа може вона в нас бути самоціллю?) нашла вже тільки місце в хронікарських завагах. Стат. технік матеріал своїм змістом у цілості економічний, точніше промислово-організаційний. Цей факт спричиняє гарячу дискусію на Заг. Зборах У. Т. Т-ва, бо деякі члени боялись, що дотеперішній високий рівень (до речі: загато високий!) буде обнижжаний зі шкодою для престижу Т-ва і що інформація про оскі технічної науки та племання технічної думки найдеться з новим неадекватним кутом. Безумовно — нова редакція повинна подбати, щоби не заглиблює у країні у безоглядному першості економічної тематики зі шкодою для тематики технічної (потрібно „золота середина“). Та проте годі не признавати слушності Раді Т-ва, що рішила зміняти напрям редагування свого органу, вважаючи кінечним зв'язати його зміст тісніше з професійним життям наших інженерів, азербільша будівництвом рідного промислу, а навіть торгівлі. Техніка й економіка мусять уягтися дружно за руки на оторинах журналу, як уягались у нашому житті.

З „Білянськом“ нашім господарським досліджень, що є темою передовиці, можна погодитися без застережень. Слушно зауважує автор, що „з динамічної точки погляду“ актинн його є дуже позитивні, але з точки погляду господарських потреб нації — вони дуже скромні. Правильно теж накреслені дальші шляхи розбудови нар. господарства, а саме: 1) наша торгівля має бути в першу чергу цілбудовою рідного промислу; 2) наш промисл мусить головну увагу звернути на ділянки, які дозволяють аквиоритати рідну сировину; 3) запител повинні мобілізувати ще сильніше наші банки, а також різного роду спілки; 4) треба при помочі пропаганди зміняти наставлення громадства до справ господарських.

Одну хвіа можна заувагу що до виводів у передовиці. Автор каже, що наш нарід до війни актрагував фінансові засоби, або їх теауризував. Треба зазначити, що теауризація — не в нас найне востіне і повостіне. Свої засоби наш нарід склав до війни охотно в шадиннях (тому і зріст кредитової кооперації) і треба було агадати не про теауризацію, а про обєкціоніа гроша в шадиннях.

Цікаву статтю дав інж. Е. Врецьона п. п. „Великі фабрики чи малі варстати?“ Жаліти тільки можна, що не висказався він до цього питання з наших обєкціоніах. А чайне воно в нас теж доволі актуальне. Інж. С. Павлин дав цінні інформації про можливість запєчатування в нас олійного промислу, спєртого на власній сировині. В своїх акціоніах міркуваннях пише він м. і. п., що „промисл нашого ринку на олій азначно і запєчає збут кожній кількості дешевого випродукованого олію“. Інж. Р. Білинський актругував змїт інформації про „Показ можливостей розвою нашого промислу“, що його зорганізував КРУП у Львові.

Решту акміту журналу (від нього числа не аквартальніа а місячніа) доповнює „техніко-господарський огляд“ і актинн про життя У. Техн. Т-ва.

З признаванням для нової редакції треба підкрєслити актуальність змїсту. Вистерітатись тільки треба таких олів, як: агад і уагадіння, чоловік (у азначній людині), протівно, селєн і т. ін.

В. Н.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Вежа смерти в Бухарі.

Над давнім містом Бухара стремить старовина „вежа смерти“, свідок колишньої могутності володарів-емірів. З цієї вежі нізко місто, річку, ріпину, мінарети та багаті дома. З платформи цієї вежі мусіли колись кидатися униз вороги еміра, засуджені на смерть. Обвинувачені у державній зраді чи святотатстві мали тут свою „тарпейську скалу“.

Та кинути з цієї скали ніхто було не могло. Засуджених мусіли іти перед смертю ангелосити похвальну промову в честь еміра. Чи хто був у смертельному страху чи тремтів від несправедливості, мусіли спромогтися на останнє похвальне слово, бо поспішки еміра змілив наїблизькими примушувати засуджених до цього градієнтного акту. Народ стояв у кайданках і бунтувався; горді верховани та степовики йшли на смерть за бунт, але з „вежі смерти“ чути було водночас шорох то нові „похвальні гімни“ святотатців, що дивилися у бездонну прірву під своїми ногами.

Могамед-Хан.

Багатий шахотський син Могамед-Хан рішив скинути прямо кріпака еміра. Та заки він ставив проти нього до нього бою, його зрадили. Його засудили разом із товаришами — кинути із страшною вежі. Емір домагався, щоб він мусів у своєму імені та в імені своїх товаришів ангелосити еміра. Могамед-Хан галузю на еміра очок порога, що висловлює свою найбільшу погорду і сказав: „Добра буда хвалити тебе, як дитя вимагає ласки“.

Могамед-Хан любив всі за його доброту та лицарськість. Він пішов із товаришами у напрямі вежі смерти. Перед воротами лежали тіла його свіжо задушених жінок. Він пройшов мимо, не затримавшись. Коли дійшов на горішню терасу, з його ліпав димний.

Покірник і бунтарська промова.

„Починай!“ — крикнув до нього найстарший кат — „не забувай свого обов'язку супроти еміра!“ Довкола стояли озброєні поспішки і Могамед-Хан почав:

„Честь і слава князеві, що карає за ганебні вчинки і вміє відірвати справедливості від гріху. Честь і слава — справедливому і ганьбі тому, що карає несправедливо. Я мусів вірити, що той, хто панує над моїм краєм, мусів любити правду і ненавидіти брехню. Та хто визволяє нас від безправства? Я мусів би стратити свою віру, коли бачу трупи невинних...“

Тут поспішки підійшли до нього з загрозою, але він кинув спокійно:

„Якби я не вірив у справедливості еміра. Бо Бог є справедливий від володарів та емірів. Він не знає народів, які терплять, не знає безсильних і зганьблених жінок, але і не знає еміра, якого я тепер величаю!“

— Вирішай йому цю! — крикнув кат. — Він образив еміра.

— Я образив еміра? — крикнув Могамед-Хан — чим? Я славлю його як пана нашого життя та смерті, але звертаюся теж до більшого від нього — Бога, якого доброта сильніша від невинності еміра. Я та мої товариші кинемо на нього там, де кинуться його алаші.“

Ніхто з катів не вважав рушитися з місця. Могамед-Хан та його товариші падали один за одним із вежі смерти з ревнощами до якоїсь катів златі віроповідницької фаталізму. Але не минуло і року, як сам емір стояв на тій самій вежі смерті. Остання промова Могамеда-Хана йшла відгомін у народі і доіі її зміст повторюють у Бухарі подорожникам, що оглядають славну вежу смерті.

Коли хто має славне імя...

У селі Нью-Йорку, місті Обери, живе чоловік, що зветься Віліям Шекспір. Він має паперів, які доказують, що його рід виходить від Джамберта Шекспіра, молодшого брата славного англійського драматурга. Про те, що значить „носити“ таке славне прізвище він пише в американському журналі „Ротаріант“ ось що:

„Щасне моє життя стало предметом жартів і насмішок тільки тому, що я називаюся Віліям Шекспір. Кожний уважав, що має право сміятися з мене або давати мені поуси. Прошу уявити собі таку сцену. Хтось знайомить мене з товариством у салони: „Дозвольте представити вам пана Віліяма Шекспіра“. І кожний зараз мусить на таке прізвище якось зареагувати. Здебільша подурному.“

„Ще як я був малий, старші обзивалися до мене завжди в такому тоні: „Слухай малий! ти маєш славне прізвище. Чи ти може кремень великого Шекспіра?“

У школі мої товариші та мої вчителі не забували ні на хвилину про моє прізвище. Як тільки я чого не зміню, а чия зараз: „Хто має таке прізвище, повинен соромитися, що не має такої речі...“

ФРИЗІЕРСЬКЕ ЗАВЕДЕННЯ

А. МУЗИКА

перенесене з вул. Гродзких

НА БЛЯХАРСЬКУ 11

(бік Руської, біля кінотеатру „Плат“).

326 Триває ондуляція панів.

Шекспір не хоче продавати білетів.

„Крім значущих щоденних дотепів між знайомих, я мав поважніші клопоти з тої самої причини. Рід прийняв як телеграфіст на аляшньому дворі у Фріам. Однієї весни 1917 р. до могона підійшла сільська учителька і прохала продати їй білет до Нью-Йорку. Кажу, що мусів почекати, коли прийде касієр. Вона скипіла і заявила, що це нечесність і що вона помагається директорів заляканихого шляху. „Як ви налізаетесь?“ питається мене. Я вже відчув, що з цього знайомства мусів відмовити „Віліям Шекспір“. — Чи вам відомо куди собі а подорожники? Чи дачальник знає, кого він тримає у себе на службі? — почала кричати. По злочинній мене відігнали із служби. Дисциплінарія комісії виправдала мене і перенесла на інше місце, але сміх шов за мною.“

У готелі, шпиталі і в Білому Домі.

„Раз приїхав я з жінкою вночі до Бюфало і ми заїхали до порядного готелю. Ми мали тільки ручну валізонку, бо багаж шов окремо. Я замикав кімнату з двома ліжками. Заки ми зайшли до кімнати, а мусів виломити готельний білетет. Коли портієр побачив моє прізвище, гавкав на мене і на мою жінку а зловинним усміхом. Водночас сказав до телефоніста підголосою: „Той хоче мене набрати“. Нелегко було перемолувати.“

„У 1931 р. я як пацієнт одного вашигтонського шпиталю дістав запрошення на річний добродійний вечір до Білого Дому. Я тіпався, що матиму честь стиснути руку президентові Гуверові. Кожний, хто підходив до президента передавав своє прізвище одному майорові, що його супроводив. Коли майор почує „Віліям Шекспір“, той дає крадькома знак тайному агентові. Мене представили якся, але Гувер усміхнувся до мене спокійно і відійшовши від мене сказав: „Нешаслива людина“, вважаючи мене за божевільного.“

Мій божевільний.

„Іншим разом я опинився у шпиталі для божевільних, щоб відвідати там одного знайомого недужого. Саме тоді шпиталь оглядав генерал Гайнес. Один із недужих не знаючи, хто він, поклепав його по рамені і спитав його: „Хто ви?“ Генерал назвав себе генералом. Недужий відповів: „О, це нічого! За два тижні тут ас з цього вилякують!“ Генерал бачив, що я придирався цій сцені. Коли він вийшов із сестрою милосердя на коридор, звернувся до мене як до свідка прикрого інциденту і почав розмову. Напряміні представив мені і спитав мене: хто я такий. Я не мав сміливості назвати себе, загикався і втік як божевільний.“

Шойно згодом, коли сестра милосердя апелювала до мене, що я зовсім здоровий і зуси такі справді, „Віліям Шекспір“, він повірив мені і вибачив мені мою дурну поведінку.

„Без жартів“.

„Купуючи одного разу авто, я не мав при собі легітимної. Треба було подати прізвище власника, щоб фірма його написала. Брехати було неможливо; за це грозила кара. Але коли я назвав себе по сорісти, мене виклинули і затя не вилзили. Треба було спроводити свідків-прителів.“

„Коли я замовляв телефоном якісь речі до хати і подавав адресу з прізвищем, часто чув

обурену відповідь: „На жарті ми не маємо часу“.

У місті Алабан я оглядав раз а приятелем будинок магістрату. Саме тоді до ліфту зайшов бурмістр Сміт. Мій приятель, що знав його, представив мене. Бурмістр розгортався: „Маєте гумор, приятелю. Прошу закурити. А я гадав, що той Шекспір уже давно у гробі!“

Американський Віліям Шекспір каже, що не може бути адиний своїм батькам за імя Віліям. Уже „Шекспір“ зобов'язує до неозного, а „Віліям“ перед ним усладливое життя страшенно. Отже батьки із славними прізвищами нехай не називають своїх дітей такими самими іменами, які мали ці славні люди. Якби хтось із наших знайомих називався „Тарас Шевченко“ або „Богдан Хмельницький“, ми теж не дали б йому спокою, ніхто за те, що своєю особою замаує нам образ, який ми зв'язуємо з імями історичними іменами. Великі імена не повинні повторятися дичі так само, як не можуть повторятися ті самі люди, що їх носили.

ОКСАНА БУРБЕЛЛО

це дуже вдатний дебют української співачки

НА КРУЖКАХ „СИРЕНА“

ФІЛЬМА Я ПОЛІЦІЯ.

Французький фільмовий журнал „Ля Крітік Сінематографік“ помістив недавно цікаву заметку проведених поміж найвизначнішими французькими криміналістами на тему, яку ролу відіграє фільма в боротьбі із злочинністю. Вишлося, що фільма має для кримінології незвичайно важке значіння та що в цій діяльності можна знайти ще багато адекватних, невикористаних можливостей.

Почини до співпраці фільма з поліцією дав шеф бразильської депітної поліції в Ріо де Жанейро, Рібейро, який умів був методу відтворювати злочини на екрані. Коли використали допи та свідків та обвинуваченого намагалися пов'язати їх на кінової плівці, тоді можна було на екрані переверити суперечності, які ставали часто підставою матеріалом до дальшого слідства. Фільма, яку накручували на місці злочину, завдяки звуковому оформленню давала змогу суддям відтворити собі атмосферу злочину та поробити важкі психологічні висновки. Кінематографічний об'єктив записує всю реакцію обвинуваченого а доклавністю, якої не можна досягнути на судовій салі. Око фільмового апарату бачить найбільше непомітне схилювання людини, тремтіння м'язів обличчя, коли вона бачить на картині злочини, а це достачає „спецям“ багато доказового матеріалу.

Врешті фільмова плівка із незвичайною швидкістю записує одну сценку за одною, з чого повстає черга знімч така важлива, коли йде про точне означення часу а відтворюваний дії злочину на судовій салі. Прикладом може бути аматорська фільма, яку накрутили підчас вдалого атентату на югославського короля Олександра та французького міністра Варту; вона допомогла знайти винуватців.

Новою в криміналістичній є метода заступати фотографування злочинця звуковою фільмою, яка не тільки дає вірний образ обличчя винуватця, але і записує точнісінько його миміку, рухи, звук голосу і все те помагає ствердити тожність особи, за якою поліція шукає.

Цю методу прийняли вже в Нью-Йорку та в Шікаго і вона з удосконаленою тепер телевізією буде зовсім певною методою, як розпізнавати злочинців.

В інших краях ця система ще не вживана, тому, що багато коштує. Та коли порохувати коштів подорожні та стежники лютів із коштом фільмових знімків, можна передбачити час, коли нова метода, окрім заступити дотеперішні.

КІЛЬКО Є КІН НА СВІТІ?

Один американський журнал помістив актуальну статистику, щодо кількості кін в цілому світі. На всій земній кулі налічили в дні 1. січня 1937 р. 95.379 кінотеатрів. В окремих частинах світа кількість кін виглядає так:

Європа 66.876, За. Держави 16.268, Півн. Америка 5.292, Канада 1.033, Африка та інші краї 5.920. В Європі кількість кінотеатрів а окремих державах обчислюють приблизно так: СРСР 34.990, Німеччина 5.273, Англія 4.950, Італія 4.800, Франція 4.100, Іспанія 3.500, Чехословаччина 1.853, Швеція 1.641, Бельгія 800, Австрія 785, Польща 693, Мадярищина 410. Статистика не брала під увагу держав, які мають менше, ніж 400 кін. Цікаве, що у відношенні до попередньої статистики кінотеатрів а 1934 р. кількість кін а Європі зросла на 27.329.

Лугові курси в краю.

При кінці грудня м. р. і в березні ц. р. відбулось уже декілька інструкторських курсів для луговників у краю. На всіх курсах викладали курсантам історію і географію України, ідеологію та історію Лугової Організації і християнську етику. Далі луговники переробили лугові справи і впоряд, три та забави і рухливу. І так від 19. грудня м. р. до 2. січня ц. р. відбувся луговий інструкторський курс у Заліццях при участі 21 луговників, які заступали 16 Лугів. Командантом курсу був делегат з Великого Лугу Євген Вербицький зі Львова. В останній день курсу відбувся іспит, після чого голова Повітового Лугу д-р М. Доліський роздав курсантам свідоцтва і заохотив їх до дальшої праці.

З черги від 1. до 7. березня ц. р. тривав луговий інструкторський курс в Яворові при участі 25-ох луговників. Курс закінчився роздачею свідоцтв і товариською забавою.

Від 1. до 11. березня ц. р. був луговий інструкторський курс у Копичинцях при участі 45-ох луговників з 23-ох лугів. До вправ на курсі приналежала оркестра т-ва „Божі“. На закінчення курсу відбувся практичний і теоретичний іспит та роздача свідоцтв.

Від 7. до 18. березня ц. р. був луговий інструкторський курс у Бродях при участі 42-ох луговників. Лад на курсі був військовий. По іспиті відбувся спільний обід і роздача свідоцтв, після чого курсанти відіграли ревію з лугового життя.

Від 15. до 22. березня ц. р. відбувався луговий інструкторський курс у Надвірній. Всіх учасників на курсі було 85, з того 16 луговників як представники поодиноких Лугів. При кінці курсанти дістали свідоцтва.

Вкінці від 22. до 27. березня ц. р. був інструкторський курс у Терехові і від 25. до 29. березня у Мостиськах. Тепер відбувається луговий курс у Чорткові (від 29. березня до 4. квітня ц. р.), а від 4. до 18. ц. м. буде двотижневий курс у Львові. Метою цих курсів підготувати луговників до великого лугового свята, що відбудеться 30. травня ц. р. у Львові. Тоді посвящать прапор Лугової Організації у Львові.

3 берлінських концертів.

Писати про берлінські концерти можнаб незвичайно багато, бо ж Берлін — це один з найбільших музичних центрів. Та рямці нашого часопису наказують нам згадувати в першій лінії про ті концерти й виступи, що в якийсь спосіб, темами чи способами, зв'язані з Україною та її культурними справами.

Кермуючись цими думками, мусимо окремо згадати незвичайно вдатний, другий з черги найбільш самостійний виступ „Співацького Ансамблю“ д. Р. Лямі, що поставив свій хор на чолі всіх місцевих хорів і задумав поширити свій народний репертуар також чужими народними піснями. Д. Лямі цікавиться живо українською народною музикою, що й не дивно, бо ж у його хорі, що постійно співає в радіо, працює від двох літ наш земляк тенор Цимбалістий. Недавно концерт хору, прийнятий надзвичайно добре музичною критикою, каже нам надіятися, що незабаром почуємо новий концерт, у якому й наша пісня знайде відповідне місце.

Недавно давала тут самостійний фортепіановий концерт п. Ельза Кравцівна, що має вже в Берліні свою публіку, якої вистало на заповнення великої концертної зали Бетгофена, в котрій так залюбки грає і наша славна землячка Любка Колесса. П. Кравцівна мала великий та заслужений успіх, яким тішилася теж присутні на концерті українці, що знають її віддаючи як зручну аккомпаніаторку п. Андрієнкові. П. Кравцівна брала також участь у музичній частині викладу д-ра Кузеля про українські народні історичні пісні, що його свого часу укладив Український Науковий Інститут в одній з більших викладових саль берлінського університету.

При цій нагоді згадаю ще захопливі скрипкові концерти першого концертмайстра державної опери в Берліні, Рудольфа Шульца, що в обсяг своїх зацікавлень втягнув і славянську музику. В останньому концерті він м. ін. грав „Пісню Роксани“ Шимановського.

Д-р З. К.

Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю поведить.

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

Mascotte

не новий репрезентативний, най-елегантніший і найвибагливіший вишуканий танцювальний ансамбль у Львові під керівництвом п. МАКСИМІЛІАНА ОБЛЕРД

має найбільшу танцювальну сцену, багато ланчів і товариських віжнат.

представити еліту вірок ревною-кабаретотичи Влада Суданов и-стень характеристичних танців, Яга Чарська знаменита субретка, Білі Антоні — жінка — гадюка, ірію Сибаріс в ексцентричних танках „2 Лядос 2“ феноменальні акробати на роверат. Білі Біллі-ський відомий опереттотичий тенор і улюблений пі-сенькар Maitres de dances Gardi.

Відкриття 2. квітня в саяхх колишнього те-атру „СКІЗ“ (Пасамі Міколіша)

Львівський відкритий цілу ніч, консукція зоз 1:30. Щодня five-o'clock від 7—9 в суботу, неділі і сля-та від 5—8 консукція і зоз. Обі бражи Пасаму Мі-368

коліша відкриті цілу ніч. 1—3

3 нових видань.

ПОЯВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ЖУРНАЛУ.

Нарешті й українське музичне мистецтво і українська музики діждалися свого органу: у березні появилася перше число місячника „Українська Музика“, у виданні „Союзу Українських Професійних Музик“ у Львові. Усі дотеперішні спроби видавання музичного журналу — а його потребу відчували вже перед 30-ти роками — кінчалися безуспішно і тих кілька журнальчиків, що вийшли, азамірали ледви побачивши світ. Хочемо вірити, що „Українська Музика“ не буде явищем перелетним, але тривалим, як дотеперішні, може навіть справжньою трибуною нашої музики в усіх її проявах.

Коли до свіжо народженої дитини можна взагалі ставити якісь побажання, поза першим і основним, щоб вона жила, кріпшала і росла, то у цьому випадку, до „Української Музики“, хотілось би висловити ще й таке побажання: щоб її редактори звернули в журналі увагу передовсім на сучасність і на сучасні музичні проблеми і події, на сучасне музичне життя та його змагання. Від шляхів розвитку світової музики наші скромні дотеперішні спроби, і наша вся музика ще так само далеко, як наша праця в інших царинах, і не раз ми не бачимо навіть шляхів цього розвитку. А хто ж повинен би бути у нас більш покликаним якнайбільніше слідкувати за розвитком світової музики і намагатися втягнути і нашу музику в її орбіту, як не професійний, фаховий музичний журнал? Хто врешті має виконувати супроти нашого музичного доросту, супроти молоді, обов'язок не тільки знайомити її з музикою нинішнього дня та її проблемами, але й підготувати її до розуміння завтрашнього дня — коли не наш єдиний музичний журнал? Системи, плани науки і індивідуальний підхід педагогів у більшості музичних шкіл (зрештою не тільки наших) все ще спрямовані до одної мети: зазнайомити молоді з музикою вчорашнього і позавчорашнього дня і навчити її, думати та відчувати категоріями цієї старовини. А загальна атмосфера нашого бідного музичного життя ніяк не сприяє звороті та розвитку молоді у бік сучасності. Тому у тій діяльності всі шляхи перед „Українською Музикою“ відкриті.

Перше число „Української Музики“ (головн. редактор: д-р Зиновій Лисько) приносить поза редакційним „вступним словом“, статті: д-ра Людкенича („Огляд нашої музичної публіцистики в Галичині“), д-ра Витвицького („Микола Лисенко і його вплив на музичне життя Галичини“), Б. Пюрка про створення української симфонічної оркестри у Львові, врешті рецензії з львівських музичних імпрес (В. Барвінський), дописи з краю і огляд музичного життя у світі. Журнал виданий дбайливо і культурно.

ант. руд.

По широкому світі.

Румунський уряд заявив, що йому нічого не відомо про те, буди́мо СССР визнає Басарабську частину Румунії.

Французький уряд — як подає „Ордр“ — рішив не розв'язувати „суспільної партії“ Де ля Рока, бо вона становить корисну протизагу щораз то більше агресивного комунізму.

В Японії організується нова проурядова партія, до якої увійде націоналістична партія Шовакі та деякі послы з партій Мінсейто і Сейюкай.

Мала Антанта переживає кризу, бо Югославія хоче емансипувати свою політику і орієнтується на Берлін і Рим. Доля Малої Антанти вирішиться на конференції, що почалася вчора в Білгороді.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГолошуються в нашому часописі та просимо покликуватись на оголошення.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, візанти, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Ліла“.

— В справі щомісячного безплатного книжкового додатку. Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоб враз із передплатою на квітень прислали найдалі до 15.IV. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на квітень і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші точні і безпосередні передплатники, що вплатають найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити несприбно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— Найкращі лиси, пелерини виконує і поручає Ю. Глушескою, пл. Капітульна ч. 3., тел. 254-46. Приймаю футра айтом до переходвання.

— Т-во „Акад. Хор Бандурист“ у Львові з нагоди 30-ліття свого існування (1906—1936) рішило видати ювілейний альманах. З цією метою звертається до бувають членів Т-ва, щоб надсилали матеріали (фейлетони, спомини й ін.) і збірні знімки, — а до Вп. Панів Диригентів Хору і Вп. П. Ів. Тиховського, першого голови, д-ра Я. Карпенюча, 25-го голови, щоб ласкаво переслали свої знімки на руки п. Шухевича Юрія у Львові, вул. Косинерська 18а, найпізніше до дня 25. квітня ц. р. Кошти пересилки та присланих знімки зобов'язується Т-во якнайшорше звернути. — Львів, 25. березня 1937. — Редакційна Колегія. 529 3—3

— Відвідайте всі Показ можливостей розбудови рідного промислу, що відбудеться у Львові при вул. Костюшка ч. 1а. І. пов. в днях від 28. березня до 5. квітня 1937., в годинах від 10. рану до 8. веч. Вхід другому брамою (1а) як до „Нового Часу“. Вступ за добровільними датками. 6—7

— В суботу 3-го і в неділю 4. квітня в год. 7. вечором в Клубі Українських Емігрантів пл. Бернардинська 2. І. п. відбудеться чайний вечір.

— Звичайні Загальні Збори кооп. „Базар“ у Львові відбудуться в неділю дня 4. квітня 1937. р. а год. 10.30 передполуднем у доміви „Бесіди“.

— Відчит д-ра Юрія Лиси на тему „Десятьліття сімнадцятого“, відбудеться не в неділю 4-го, а в понеділок 5-го ц. м. в год. 6. веч. у Кружку „Рідної Школи“ ім. Г. Барвінок вул. Мохнацького 12.

— „Фашистська Італія“. Пригадуємо, що відчит на цю тему Мих. Островерху відбудеться 3. квітня ц. р. в год. 6. веч. у саяі Клубу Українських Емігрантів, Львів, пл. Бернардинська ч. 2. І.

— Прилюдна збірка на „Зимову Допомогу“. В неділю 4. ц. м. уладжує Миський Громадянський Комітет у Львові останню прилюдну збірку на зимову допомогу безробітним. У цій збірці бере також участь „Український Комітет Допомоги Безробітним“, у якого склад входять представники всіх наших центральних установ разом із представниками Т-ва „Сила“. Український Комітет Допомоги Безробітним, що матиме свої окремі столики під усіми церквами й українськими установами, просить усе українське громадянство Львова взяти масову участь у цій збірці на допомогу безробітним.

— „Змаг“ у Львові. Редакцію й адміністрацію спортивного тижневика „Змаг“ перенесли від 1. ц. м. до Львова. Редакція і адміністрація цього тижневика буде міститись при вул. Сапиги 49. І. Телефон редакції ч. 250-54, друкарні (і нічний телефон) ч. 280-49. Переїзд цього справді цікавого і конче потрібного видавництва до Львова спричиниться напевне до поширення тижневика „Змаг“, який подає точні й багаті інформації спортивного життя краю і закордону.

— Позір Любачівщина! Показ виробів рідного промислу в Любачеві відбуватиметься у днях від 7. до 18. квітня ц. р. щоденно від год. 9. рану до 6. веч. у всіх саяхх дому „Просвіти“. Святочне відкриття показу в середу 7. квітня в год. 12. вполудне при участі відпоручників центральних установ. У тому дні беруть участь тільки: виділи, дирекції, надвірні ради, делегати всіх українських установ повіту, кооператори, купці і всі запрошені. Для поодиноких місцевостей повіту визначені окремі дні, в яких вони повинні зорга-

НОВА КНИЖКА

Кнут Гамсун:

ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ

Повість, стор. 152 + 18 стор. передмови.

Переклад Івана Станіславського. З передмовою М. Рудницького. Ціна 250 зол., порто 25 сот.

Історія бурлаки — написана одним із найбільш чистих сучасних повістників — великим психологом та майстром слова, автором „Голоду“, „Пана“ та „Вікторії“, лауреатом Нобеля.

ізовано звиджувати Показ. Інформуйтеся з го-
оперативні, купця, читальні! Вступ безплатний.
Реферати — кінофільми з життя наших фабрик.

— Масові ревізії й арештування. Дня 25. березня ц. р. поліція перевела ревізії у селі Тумирі у селян: Івана Гави, Дмитра Стеблінського, Івана Королика, Михайла Мокринського шукаючи за негальною літературою. Опісля поліція арештувала Д. Стеблінського і відвезла його до арешту у Станіславові. Дня 31. березня ц. р. поліція з Галича перевела основну ревізію в Пилипонька Олексія в Залукі коло Галича, шукаючи за негальними книжками. Пилипонька арештували і відвезли до арешту у Станіславові. Причиною арештування невідомо.

— Припинили орган польської молоді „Віні“. Адміністраційна влада припинила тижневик видавництва польської молоді „Віні“ під назвою „Хлопське Життя Господарче“. Окружний суд у Лодзі затвердив це рішення адміністраційної влади так, що згаданий тижневик не буде вже виходити.

— Новий український часопис на Волині. Незабаром почне виходити в Луцьку український релігійно-громадський часопис „Шлях“. Буде це місячник. Видаватиме його Т-во ім. П. Могилі.

— Конфідентам не вільно належати до комун. партії. Найвищий Суд вирішив засадничу справу, чи конфідент може належати до комуністичної партії. Найвищий Суд затвердив присуд окружного суду над конфідентом, орікаючи, що факт членства належності до комуністичної партії хочби навіть у характері конфідента, вистарчає, щоб призначити підсудного винним.

— Нові невдачі спроби заворушень у Львові. Дня 1-го квітня знову намагалися агітаційні елементи викликати у Львові заворушення. Агітатори намовляли ставити опір при реєстрації безробітних у Бюро Посередництва Праці, а опісля намагалися організувати „масівку“ на Гетьманських Валах і під театром. Зібраних розігнала поліція. Арештували при тім кількох агітаторів. Спокою ніде не порушили. Дня 1-го ц. м. дали працю першій партії безробітних числом около 500 осіб при дорогово-каналізаційних працях у Львові. В міру, як буде устійнюватися погода, дадуть заняття й дальшим партіям безробітних так, що імовірно приблизно 2.000 безробітних знайде працю.

— Хтось відкрутив шруби шин. На лінії Львів—Самбір, коло станції Коропуж, хтось відкрутив зі залізничних шин кілька шруб. Залізничники скоро завважали брак шруб й направили шини, тому не було ніякої катастрофи. За спеціалістами від залізничних шруб шукає поліція.

— Міння, міння, аж намінявся. Перед кількома днями прийшов до „Народної Торговлі“ якийсь тип і просив змінити 500 зол. на дрібні. І міння так довго, доки не вимінняв 500 зол. на 600. Забравши гроші, преспокойно відійшов. Коли касирка догледіла брак грошей, зорієнтувалася, хто це так її „наміняв“ про це поліцію. Урядовець Н. Т. п. В. Сисак, піднявся на власну руку прослідити справу. І справді зловив „пташка“ й відобрав гроші.

— Львівська хроніка. При вул. Замарстинівській 165 підірвав собі бритвою жили на обох руках 65-літній робітник М. Гузаревич, який полишив п'ятеро дітей. — На вул. Городецькій знайшов Теодор Онішко валізуку і в ній трупа новородка. — Незнана жінка повила 6-тижневе немовля у брамі при вул. Романовича 14.

— Жахливе вбивство. Вчора писали ми коротко про жахливе вбивство молодої дівчини к. Делятина. Сьогодні подасмо кілька подробиць цього жахливого вбивства. Дня 31. березня ц. р. найдено в Делятині на горбі Погребенчик недалеко купельного заведення страшно змасаковане на лиці тіло жінки, котрої ніяк спочатку не можна було розпізнати. Шойно по одержанні, яку пізнала родина вбитої, стверджено, що це 20-літня Стефа Малайонька, донька делятинських міщан

Причина цього жахливого вбивства це мабуть вімста і задрісти п'яного хлопця-нареченого. Як підозрілих у вбивстві заарештували Василя Шевчука, шевця з Делятина, та Андрія Вашика, аваного „Галадим“, із Заріччя/Пр. На місці злочину найдено мішок, ризикаль і ланцюг. Є здогад, що по вбивстві злочинці хотіли вкинути тіло до недалекого глибокого озера, або вкінці закопати, однак хтось їм у цьому перешкодив.

— Нешасна любов і її трагічні наслідки. 25-літній мешканець с. Аннів, красноставського повіту, на Люблинщині, Михайло Тилос закохався в дочку господаря з ковальні Шклярня Фр. Генківній. Молодята мали одружитися, але батько дівчини спротивився. Другої днини ладильського Великого Тилос стрінув Генківну та її батька на дорозі. Счинилася сварка, підчас якої Тилос витягнув револьвер і застрелив дівчину й батька. По вбивстві вбивник почав утікати. За ним побігла поліція. Зчинилася стрілянина, підчас якої Тилос упав трупом, прошитий кулями поліціянтів.

— Красна хроніка. В Чернівецькій п. Городенка 13-літній А. Гафтарук скопив підчас забави 9-літнього хлопчини і кинув на землю. Хлопець почав вчором жалуватися на болі шлунка і серця і по кількох годинах умер. — В Жидачеві застрілялася Софія Кляйманіна сестра жінки начальника пошти. — В Батятичах пов. Камінька Стр. сполошилися підчас оранки коні і потолочили на смерть 86-літнього Василя Куріяца. — У Стрию повстане небавом фабрика целюлози і паперу. Магістрат відступити фабриці одну з гминних площ у Добрянках, або в Дулібах. — Під колесами поїзду на лінії Стрий—Станіславів к. станції Болехів кинувся робітник держ. тартаку Шиль Мелен під поїзд. — 55-літній алаїчний сторож згинув під поїздом між станціями Скварява—Княже к. Золочева.

— Київська опера у Ленінграді. 16. травня ц. р. виїждить київська опера до Ленінграду на гостинні виступи. Київська опера виставить такі опери: „Тарас Бульба“, „Наталка Полтавка“, „Запорожець за Дунаєм“, „Тихий Дон“ і „Продана Наречена“.

— Аналіфабети у світі. На підставі статистик, проголошеної Лігою Націй, в Англії, Данії, Голландії, Німеччині, Швейцарії і Швеції серед населення вище 10-літ нема зовсім аналіфабетів. Серед населення в тім самім віці у Франції є 5,6 проц., аналіфабетів, в Північній Америці 6 проц., в Чехословаччині 7,4 проц. В Польщі є ще сьогодні 32,7 проц. аналіфабетів. Більше аналіфабетів має тільки Болгарія 39,7 проц., Іспанія 43 проц. і Сирія 49 проц.

— Тасмична афера російського генерала. В 1926. р. приїхав до Бейруту емігрант генерал б. царської армії Карпінський. Перед кількома днями вийшов він вчором із дому, залишивши прощальні листи до доньки і кривняків. У листах повідомив він, що хоче покінчити самогубством на вістку, що в Сирії розстріляли двох його синів. Над морем знайшли одяг пропавшого. Свідство ствердило, що останні години перебув Карпінський у назморській каварні. Однак тіла його не знайшли. Кружляють погослови, буцім то б. генерала, який грав у житті російської еміграції доволі велику роль, убили більшовицькі агенти. Тайною сповіта особа одної жінки, яку бачили останніми днями в товаристві Карпінського. Ця справа приймає розміри тасмичного вбивства Навашіна в Парижі. Є теж погослови, що в Бейруті імовірно скривається більшовицька експозитура на близький Схід.

— Добре серце і закон. У Копенгагені помер 76-літній багатий урядовець Ларсен, який залишив свій малий домок своїй пістунці, що доглядала його довгі роки в його недузі. Він не мав близької рідні і хотів віддячитись їй, що влекшувала йому терпіння і старість. Довго думав він над тим, як її забезпечити. Боявся, що коли її залишить сам дім, то вона бідна не дасть собі раду з податками від нерухомостей. Тимто рішив він іще за життя той свій дім їй фактивно продати. Вона мала сплатити означену ціну кугна тим, що буде його утримувати до кінця життя. Ларсен помер після такого контракту купця, який сам придумав, дуже скоро, переконаний, що зробив якнайкраще. Тимчасом виявляється, що суд стоїть на становищі далеких кривняків, які доказують, що це не була продаж, тільки даровина, а для даровини треба контракту у приватного нотаря.

— В Америці не стане вугілля. Наслідком страйку 400.000 вуглекопів на доручення гірничого синдикату, грозить недостача вугілля. Президент Рузвельт висловив побажання, щоб страйк якнайшвидше зліквідувати, бо резерви вугілля вистають для амер. промислу всього на 30 днів. Страйк перервуть шойно після підписання нових умов.

— Гангстери напали на підземну залізницю. Трьох гангстерів напало серед білого дня в підземній залізничці на ювіляра і заграбили 10.000 доларів. Напад відбувся підчас найбільшого руху. Пасажири стероризовані бандитами, не могли навіть затримати поїзду. Бандити вистріляли кілька разів на пострах. Багато жінок зімліло.

Останні вісти.

ПРОВІНЦІЯ АЛЯВА ВІЛЬНА

Окремий кореспондент Аласа повідомляє, що офензива повстанців на біскайським фронті принесла їм вчора великі успіхи, не заважаючи на несприятливі атмосферичні умовини, зокрема дощі. Під кінець учорашнього дня відділи червоних військ відступили з цілої провінції Аласа (Північна Іспанія).

Після здобуття узгір'я Хордеа повстанці па-
нують над усіма доступами, з яких червоні за-
грозували великим комунікаційним артеріям,
що проходять крізь Вітовію.

ВІДСТУП ЧЕРВОНІХ ПІД ГВАДАЛЯХАРОЮ.

Алас повідомляє із Сігуенци, що червоні на-
магалися атакувати вчора ліве крило нац. армії,
яке оперує на фронті Гвадаляхара. Однак під
сильним протинаступом відділів ген. Москорда
подались 5 км. в глибину фронту. У наслідку цієї
скорої акції червоні батареї, які займали узгір'я
над берегом ріки Тахуни, почали швидко від-
ступати.ЕСПАНСЬКІ ДІТИ
ДО МЕКСИКА.БАРСЕЛЬОНА, 2. 4. ПАТ. Із Валенсії ви-
шлють кількисот дітей, переважно сироти по-
гиблих на війні, до Мексика. Житимуть там
вони аж до покінчення війни. Мексиканський
уряд має їм забезпечити удержання й освіту.

КОМУНІСТИЧНА ЗМОВА В ІРАНІ.

ТЕГЕРАН, 2. 4. ПАТ. В Ірані викрили вели-
ку комуністичну змову. Арештували понад 500
осіб. Вістки дуже скупі з причини гострої іран-
ської цензури. Зачувати, що більшість арешто-
ваних вислали до СССР.

КАТАСТРОФИ.

ЛЬОНДОН, 2. 4. ПАТ. Нині рано між двір-
цями Бейтерей та Вікторія зустрілися два під-
їздові поїзди. Було 12 убитих, кількадесять ра-
нених. До катастрофи прийшло наслідком зу-
дарення електричного поїзду, що їхав із
Кавльдсон із поїздом, що виїздив із двірця.
Було коло 50 тяжче та легше ражених. Поже-
жу, яка вибухла після катастрофи, негайно вга-
сили.ПАРИЖ, 2. 4. ПАТ. Вчора вчором у Ремсі
одні із мароканських стрільців через необе-
режність спричинили на майдані вправ вибух
гарматного стрільни. Стрілець згинув на
місці, шість воївків у безнадійному стані, 16
тяжко ражених. Один французький старшина
легко ражений.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНОСТІ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГЛОШЕННЯ ДО
НЯШОГО ЩОДЕННИКА

3 кіна.

КІНО „ЕВРОПА“, „ПЕННІ“.

50-літній, здоровий, міцний американець, ро-
зійшовшись із своєю жінкою, яку залишив на
провінції, закохався в молодій ню-йоркській кра-
суні і рішив з нею женитись. Його доньки не ба-
чили його 10 літ. Коли вони піросли і довідали-
ся, що діється з батьком, рішили поїхати до Нью-
Йорку, щоб його рятувати перед невідповідним
подружжям. Батько сам здинувався, що має такі
дорослі доньки від 18 літ угору. Уся комедія ос-
нована на різних непорозуміннях, які виниля-
ють з інтриги, задушеної трьома доньками. Ду-
же добрі типи: батька, молодого авантюриста та
її мамі і малярського графа. Комедія зовсім у
французькому стилі і має великий успіх. Головну
ролю грає Дінна Дербен.Княжий „Дар Просвіти“ — це фонд для всенацио-
нальних виховних змагань. Не жадіймо жертв
на „Дар Просвіти“.

АПОЛЛО: „Аллагіа город“ з Марк.
Деріх і Чарл. Боером.
АТЛАНТИК: „Мієліна соната“ з Ігу.
Падеревським.
ВАНДА: „Сон почі дитньої“ і „Пере-
можи джукунзі“.
ГРАЖИНА: „Царевич“ і з Мартою
Егерт.
ЕВРОПА: „Три сестри Памі“.
КАСІНО: „Камелієва жінка“ з Гретою
Гарбо.
КОПЕРНИК: „Як вам подобається“ (ли-
ся Шекспіра) з Елізабетю Баркер.

Шкіряні каганці

ремонт для полі в найближній галузку, можна виступити по вод. 1.40, дини по 60 сот. гарали по 1.30 — продає Рубин Ринковський-Галицький Н. Б. А. Р. Е. Р. Дина, Синьтуса 2, побіч фірми „Содмакдра“.

519 1-7

МАРУСЕНЬКА: „Багато бідного“ із Шершен Тенселя.

МЕТРО: „Кіліяна кардина“ з Мартою Берт і „Чудо-діти“.

МІРАЖ: „Володар підводного царства“ із Леоном Чаленим.

МУНА: „Сон Франциска“.

ПАЛІНО: „Ординар Міхорський“ з Тамарою Витвицькою.

ПАН: „Варвара Радзівілла“ із Симоном.

ПАКО: „Ядві“ з Ядві Сносарською.

РАВ: „Була краді“ із Шашком і Тонком.

СВІТ: „Прощається“.

ОГНИВІВ: „Логосух“ і ревія.

ТОП: „Чорний граф“ із Патом і Патаком і дельтат.

УТІХА: „Маленький король“ і ревія.

ХІМІРА: „В сонячному сайлі“ з Іа. Копурск.

ФОТОПЛЯСТИКОН.

(на Марусенку 2.)

Краків-Закопане.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 4. квітня 1937.

Берлін (357) 10.30 Недільна музика, 12.00 Орк. балетний, арфа, оркестрон, 18.30 19.00 Брамсові твори, 20.00, 21.00 Дар і тесла, оп. Лорінзіла, Білгород (437) 15.00 Нар. музика, 21.30 Нар. гимн, Будапешт (500) 16.50 Форт. респітала, 18.30 Пінг музика, Відень (507) 11.45, 12.00 Концерт сучасної музики, 15.40 Концерт і-дур Ветовина, Дайтшландендер (1571) 9.00 Безжурналь поранок, орк. солісти, 14.00 Для дітей, 15.00 Гарні мелодії, Кошиці (259) 18.00 Для Закарпаття, Лягті (1807) 20.00, 21.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, Мільно (369) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Ропр. музика, 21.00, 22.00 „Волдер-Бар“ оп. Катера-Фараша: Герц, Мисен (408) 14.15 Для дітей, 20.00, 21.00 Весела музика, квартет, хор, орк., Прага (470) 9.55 Салон. квартет, 19.05 Легка музика, 19.45 Оп. музика, Кішице 66, 21.10 Концерт філарм. орк., Радіо Пари (1648) 18.15 Сім. респітала, 14.00 Для молоді, 17.00, 18.00 Концерт із консерваторії, 19.40, 20.00 Циг. музика, 20.15 Писюль, 20.45, 21.00, 22.00 Театр Уман. Рим (421) 17.00 „Альо Джованні“ оп. Петріні, 18.50 Сопіка, 20.40 Ропр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Субота, 3. квітня 1937.

Берлін (357) 18.15 Німецька музика, 19.15 Соната на кларнет і форт. ес-дур Брамса, Білгород (437) 18.30 Серічка, 19.50, 20.00 Нар. пісні, Братислава (259) 20.25, 21.00 „Мадонна Фанар“ оп. Оффенбаха, Будапешт (500) 12.05, 17.00 Вок. концерт, 18.00, 19.00 Сонда на тарогато, 21.30 Циганська музика, 22.05 Орк. концерт, Відень (507) 15.55 Концерт малодетства, 18.10 Нар. пісні, 19.20 Нічлончелі, 20.00, 21.00 „Пісні в опорті“ весела муз. авд. Гріділа, Дайтшландендер (1571) 10.30 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. пісні і танки, орк. хор, сол., Кошиці (259) 18.20, 19.00 Для Закарпаття (авд. для дітей), Мільно (369) 17.15 Танк. музика, 20.40 Розривкова музика, 21.00 Комедія, 21.40 Оперетковий мелодій, 22.00 Орк. концерт, Прага (470) 15.00 Сто хвилин дитячої музики, 16.45 Театр для дітей, 19.15 Орк. концерт, 19.45 Слованські нар. пісні, 20.20 Українські народні пісні — вок. концерт, 22.35 Танк. музика, Радіо Пари (1648) 14.15 Сім. респітала, 18.30 Танк. музика, 21.00 Концерт солістів, орк. і форт., 21.45, 22.00 Мюзік-фестиваль, Рим (421) 17.15 Танк. музика, 20.40 Ропр. музика, 21.00, 22.00 „Амор де тре ре“ оп. Монтеверді.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 3. квітня 1937.

1.30 Радянська аудіція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика в гр. пл., 7.15 Радянський денник, 1.25 Програма на ніч, 1.30 Трохи інформації, 7.35 Легка музика в гр. пл., 8.00 Авд. для дітей, 11.30 Світловий пісенник, 11.57 Співача часу, 12.03 Саломона музика, квартет, 12.40 Полуденний денник, 12.50 Хлобоцька серія, 14.30 Театр Умані для дітей: „Чотири вітри“ на ос. Андерсена, 15.00 Господарські

містки, 15.15 Програма на ніч, 15.25 Нар. пісні, в гр. пл. у програмі: М. Коцюба: „Ой дуб на дуба“ (хор „Сурма“), Коломийка (хор „Сурма“), „Вже більше дит диті“ (хор „Сурма“), 15.30 Огляд видань, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика, гр. пл., 16.30 Форт. респітала А. Моравес, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.15 Спортні містки, 18.25 Л. Тибет співає, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний файл, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Маринка в міну“ 19.30 Муз. новинка, для форт. орк., 20.10 Гармоністи, 20.30 Літер. новини 20.45 Ветеринар денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісня про море, концерт симф. орк., Пакітала опер. респітала, 22.00 Весня — Весела Сирена, 22.30 Танцюва музика, орк.

Неділя, 4. квітня 1937.

8.00 Співача часу, 8.05 Для села: Хлобоцька газетка, Хлобоцько-метевордівський комунікат, 8.40 Інформ.-Інформ.: Кавказська суїта, гр. пл., 8.45 Програма на ніч, 8.50 Радянський денник, 10.30 Розривкова музика, в гр. пл., 11.57 Співача часу, 12.05 Концерт присвячений творчості А. Штатлера: мішані хорі Марія Попович співа, орк., 13.00 Огляд дитячого мистецтва, 12.12 Полуденний концерт, орк., 14.00 Фрагмент із розставного бігу на містотро Польського Радіа „Радіо-Варшава“, 14.30 Концерт салон. орк., 15.30 Для дітей: Реконцерт померлого хлобоцького, Огляд радянських продуктів, 16.00 Оперетковий музика в гр. пл., 16.30 Театр Умані: „Підрацькі замки“, 17.00 Симфонічний концерт: у перерві коло год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Механізм сепанічної повісті, 19.15 Мішаний концерт: Фортічелі, серія, 19.45 Літературні новини: Респітала, 20.00 Продовження злогоного концерту, 20.20, 20.21, 20.32 Спортні містки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Ветеринар денник, 21.00 Наручники співають, 21.30 Фортічелі респітала, 21.50 Закарпаття, 22.05 Танцюва музика: у череві в год. 22.55 Останні містки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельгія белг. 89.00, 88.65, Польща американські 3.28-00, 3.27-30, дозори канад. 3.27-30 — 3.25-00, Фінляндія год. 289.67 — 287.93, Франція фр. 24.35 — 24.21, Франція швейцарські 120.50 — 119.78, Фунти англ. 23.49 — 23.73, Гвінейські данії 100.20 — 99.80, Корони ч. 16.20 — 15.30, Кордан. 115.54 — 114.70, Кор. норв. 130.00 — 129.10, Корони шв. 132.48 — 132.35, Ліри італ. 24.50 — 24.00, Марки фіна. 11.43 — 11.00, Марки нім. 123.00 — 120.00, Шиллінг австр. 97.00 — 96.00, Марки нім. срідні 120, 127.

АКЦІ.

Банк Польський 100-00, Цукор 30-75, Ліптон 13-75, Молочна 7-75, Острівні 28-75, Староковні 31-00, Габербуш 37-75, Тенденція сильніша.

Папери.

3 поз. інвест. 1 см. 64-90, серія менот. 2 см. 63-90, серія менот, 3 пр. поз. конн. 54-50, 3 сер. 53-00, 6 доз. 33-75, 54-00, купон 35-07, 4 проп. прем. доз. 44-75, 43-00, 7 стабіл 368-00, купон 50-71, 4 проп. поз. консолід. 32-63, 32-75, 50-50, 51-3, для ост. др. Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛІ СОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 2. квітня п. р. кооперативам платити за львів: 1 кг. масла десерного львок. без опакунки . . . . . 9.95 зол. 1 кг. масла десерного бочкове включно в боч. опакунку. . . . . 3.00 „ 1 кг. масла експ. платять з експ. опакун. включно де-фінітивно . . . . . 3-20 „ 1 кг. масла від П. І. ц. р. . . . . 0.16—0.17 „ 1 кг. масла . . . . . 2-90—3.00 „ Тенденція на масло та яйця слаба на молоко знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 1. IV. ц. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, завою подіра штало-карні М. С. * у Львові, (пл. Білечського ч. 3) такі ціни: Індички 1. кг. добре умяснені, повногруді товсті . . . . . 1.45 зол. Курки молоді 1. кг. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. агору . . . . . 1.10 „ Качки товсті 1. кг. шойно від 1.80 кг. агору . . . . . 1.30 „ Слабші сорти від вище поданих не приймає.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб.

риси оголошенні . . . . . зол. 0.35

1 мм. одношпальтовий в тексті і повніша . . . . . зол. 0.60

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . . . . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і приватні хоросподенці по . . . . . зол. 0.15

купно, продаж, викуп (з п. . . . . зол. 0.10

шукають праці . . . . . зол. 0.05

слова товстим друком подіймає.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—

Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—

Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—

Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Нові фонопластичні відбірники

TELEFUNKEN

Максимальна селективність, точний регулювання фазів, гн. Найкращі дані. Гарна можливість зберігання.

ОПОВІСТКИ.

Старшина Кружка Р. Ш. ім. Г. Барей. нок складає один шару податку П.Т. Формам „Фортуна Нова“ і „Маслосоюз“ за шедри дери до буфету на улаштуванні Кружком ветеранів.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

господина-хазяйка самостійна у середньому віці шукає місце на провільції. Ласкаві жолошення, Львів, Стрийська 9 Шимковська для М. 567 1-2

НАЯДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ ПОРТРЕТОВИХ на перебуванні дотепер умовний шукає портретове Заведення „Ремесло“, Kielce, Pocha 14. Спеціальність портрети „Semi-Email“ фотографії козими. Жадати проспектив. Просимо інстуватися в польській мові. 128 11-36

РІЖНІ

ВИКОНУЮ вираву машин і електричних салмика, магнетів і електричних запалювачів, інсталяції електрики і сил, електричних і громоводів, електричних, електричних і електричних машин і салмики на складі. Електро-механічне заводення Мартіна Стенковського, Львів, вул. Міхала 8 (будинок Костюшка) Тел. 221-00. 569 1-3

НА ВЕЛИКОДНІ вистави поручаємо: В. Левинський: Пасхальна драма, грава з у-спіхом моральним і матеріальним на різних сценах, ціна 60 сотаків, безпересадки. Хто купує 10 (десять) примірників, ціна 5 (пять) зол. з пересилкою. Та-кож усі інші книжки поручає: Книгарня М. Левинська, Барашани. 570 1-1

ВІЗКИ ДІТЯЧІ від 15.— зол. поручає та надривати робити мізки — Паска Миколаша. 511 2-5

КРАВЕЦЬКЕ ПРИЛАДДЯ жіноче і мужське поручає Н. АСТ, Станислава 2, ріс Лейбона. Великий вибір, ціни над-низькі. 533 3-3

КОВДРИ — овеца воина, постач. Вироб-ня БАНК, пл. Маріїська 6. 508 1-19

ФОРТЕПІЯНИ, ціни на різні піан. знамениті, гарантовані, продає, міняє, купує ГАНІАК. Писюдовського ч. 21. І. п. 412 3-7

ЗА І 30Л. переробляє капелюхи жіночі і мужські. Ноперника 26, подвіря. 549 3-3

ОБРУЧНИ шлюбні, перстені заручинні, швайцарські годинники найдешевше поручає ВАНДЕР, Шайлози 1. Прешішля дешова надрива голландські і обшукерні. 412 3-7

ОГОЛОШЕННЯ.

Перша Українська Швайльня

„ЕМКА“

Львів, Личаківська 14. І. п.

Готове мужське білизна з добрих матеріалів у великому виборі.

Замовлення з відрахунок і дівранку у робітні матеріалів знімаються шкоро і солідно. Конкуренційні ціни.

Вітаміною радості для твоєї дитини буде плашки, суконка або убранко фірми

„Baby“

Львів, Миколая 3.

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

літ кожне видавництво мусить відпо-вяти з кожним роком для поточного уряду можна купити в Адміністрації „Діло“ Львів. Ринок 10. Для провільції зявляе-мо за пезвільцатом.

Щовніе друки: Zawiadomienie wysyłkowe 1 стр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 картон) зол. 250

Książka rozsyłkowa на 490 урядів, оправлена зол. 290 на 990 урядів оправлена зол. 5.—

Рентганольог

Д-р Людвика Ляндес-Лайнерова

Львів, Лозинського 9 — тел. 255-50

вернулась. 3-3

Друге оголошення.

XXIII. ЗВІЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АНЦІОНАРІВ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО, АНЦ. СПІЛКИ У ЛЬВОВІ, відбудуться дня 17. квітня 1937 р. в льо-калі Банку у Львові при вул. Словацького ч. 14. І. в год. 12.

Порядок нарад: 1. Отворення і вибір Президія Загальних Зборів. 2. Звіт Надірової Ради з діяльності і стану Банку за р. 1936, затвердження звіту, білн-су та разукну страт і описів на 1936 р. та призначення абсолютної Дирекції і Надірової Ради Банку. 3. Розділ звіту. 4. Вибір 4 членів Надірової Ради на місце уступаючих. 5. Внесення акцій з § 67. статуту. До участі в Загальних Зборах управленні ті акціонари, що на підставі § 60 аловати у касі Банку найближше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управління до вступу на Збори будуть видані легітимізації. Акціонари, котрі репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найближше 14 днів перед Загальними Зборами оголо-вити додаткові справи до порядку нарад. Львів, дня 27. лютого 1937 р.

Дирекція Земельного Банку Гі-потечного, Спільни Акційної у Львові.

467

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гі-гієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найопіднішій

ПЕРФУМЕРІІ

С. ФЕДЕРА

Львів СІКСТУСЬКА 7

Філія НОПЕРНИКА 18а

Кожний покупець, що похличеться на оце оголошення „Діло“ дістане ЗА-ДУРНО гарний дарунок.